

Socjaldemokraci rezygnują z kampanii prezydenckiej?

Rezygnacja Algirdasa Butkevičiaus z udziału w wyborach prezydenckich zwiększa szansę Dali Grybauskaitė na zwycięstwo już w pierwszej turze

Fot. Marian Paluszkievicz

Największe lewicowe ugrupowanie Partia Socjaldemokratów wytypowała swego kandydata na prezydenta. W przyszlórocznych wyborach z ramienia tej partii powalczy europoseł Zigmantas Balčytis, a nie lider ugrupowania premier Algirdas Butkevičius.

Takie postanowienie lewicy eksperci oceniają jako formalny udział w wyborach, który otwiera drogę do drugiej kadencji dla obecnej prezydent Dali Grybauskaitė. Ocenę ekspertów w pewnym stopniu potwierdza zalecenia Butkevičiaus kandydatowi jego partii. Premier po-

wiedział, że oczekuje od kandydatów rzeczowej dyskusji programowej. Odradzał Balčytisowi krytykowania prezydent Grybauskaitė. Premier zaprzeczył też informacjom o rzekomo trudnej współpracy z obecną prezydent.

str. 4 >>

Uczniowie z Litwy poniżej średniej

Rimantas Vaitkus, wiceminister oświaty i nauki, na wczorajszej (3 grudnia) konferencji mówił, że za jedną z przyczyn pozostawania Litwy w tyle za Estonią i Łotwą pod względem wyników nauczania uważa to, że kraje te nie „rzuciły się rozszarpywać sieci szkół tak, jak to zrobiliśmy my”. Przyznał, że w

tym przypadku na Litwie był popełniony oczywisty błąd.

– Nauczanie u nas jest postawione na „zakuwanie”, a nie na zastosowanie wiedzy w praktyce, stąd mamy takie rezultaty. Musimy od nowa rozpatrzyć treść nauczania, przygotować odpowiednio specjalistów – mówił.

Litewski system oświaty wy-

rażnie kuleje – w porównaniu ze swymi rówieśnikami z 65 krajów świata 15-latkowie z Litwy wypadają poniżej średniej. Wykazały to badania PISA (Programme for International Student Assessment), przeprowadzone przez Organizację Rozwoju i Współpracy Gospodarczej (OECD).

str. 5 >>

POGODA

Najbliższe dni z deszczem i mokrym śniegiem.

W środę w dzień 2-3 stopnie powyżej zera, deszcz. Na wybrzeżu do 6-8 stopni.

Czwartkowej nocy temperatura spadnie do minus 3-0 stopni, w dzień wzrośnie do plus 2-3 stopni, na wybrzeżu – do 6. Silny wiatr w całym kraju, na wybrzeżu w porywach do 27 m/sec.

Od piątku ochłodzenie, śnieg, w poniedziałek do 7 stopni mrozu.

W NUMERZE

Oświadczenie w sprawie kłamiwego reportażu LRT

Str. 3

W Paryżu — poetycko o Wilnie

Str. 6

**NAPRAWA AUTOKARÓW
I SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH**

Godziny pracy: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☒
7-21.30

ul. Gamyklos 1c, Rudominio, rej. wileński
tel. +370 5 2104381, kom. +370 656 50 955

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Środa

Grudzień 2013

4

Imieniny: *Barbary, Bernarda, Bratomiła, Chrystiana, Ciechoślawa, Cieszybora, Feliksa, Filipa, Hieronima, Jana, Klemensa i Teofana*

TRZY PYTANIA DO...

...Mykolasa Markauskasa, organizatora koncertu „Muzika pildo vaikų svajones” („Muzyka spełnia dziecięce marzenia”)

1. 11 grudnia w Wilnie odbędzie się koncert pt. „Muzyka spełnia dziecięce marzenia”. W jaki sposób będą spełniane te marzenia?

Będzie to koncert charytatywny, który organizujemy z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia. Pomysł jest prosty — wszystkie pieniądze ze sprzedaży biletów będą przeznaczone na prezenty dla dzieci z rodzin niezamożnych, ryzyka socjalnego lub domów dziecka. Pomysł koncertu zrodził się, gdy zajrzałem na stronę internetową vaikusvajones.lt, na której są publikowane marzenia dzieci. A są one bardzo zwykłe — obuwie zimowe czy dywanik, żeby nóżki nie marzły. To smutne, bo dzieci nie powinny marzyć o takich rzeczach — powinny je mieć!

2. Kto wystąpi podczas koncertu?

Dobry nastrój gwarantowany, bo podnosić go będą znani litewscy wykonawcy — zespół „G&G sindikatas”, Jurga Šeduikytė, Vidas Bareikis, „The Perfect Pill”. Cieszę się też, że wszyscy uczestnicy, wykonawcy i restauracja „Sofa de Pancho”, oferująca bezpłatne zakąski gościom wieczoru, odmówili się od wynagrodzenia.

3. Ile kosztują bilety?

Bilety w cenie 24 litów można nabyć poprzez Internet na stronie bilietupasaulis.lt. Każdy, kto się dołączy do nas tego wieczoru, nie tylko posłucha dobrej muzyki, ale też podaruje dzieciom odrobinę swego dobra. Oczywiście, nie mamy ambicji zmienić życie dzieci, ale będziemy szczęśliwi, jeżeli za uzyskane środki uda się kupić przynajmniej 1 000 par butów. Czekamy na wszystkich w fabryce sztuki „Loftas” przy ul. Švitrigailos 29. Początek o godz. 20.00.

Rozmawiała Brygita Łapszewicz

Rząd Azarowa utrzymał się

Parlament Ukrainy nie przyjął we wtorek rezolucji o wotum nieufności wobec rządu premiera Mykoły Azarowa. Z kolei litewski Sejm zaproponował niezwłoczne zwołanie trójstronnego Zgromadzenia Parlamentarnego Polski, Litwy i Ukrainy.

Po informacji o porażce głosowania zgromadzony przed Radą Najwyższą i przysłuchujący się debacie tłum ruszył w kierunku administracji prezydenta Wiktora Janukowycza. We wtorek nie było go w kraju, gdyż udał się z wizytą do Chin.

„Idziemy do administracji prezydenckiej domagać się rozpisania przedterminowych wyborów prezydenckich i parlamentarnych” — ogłosił jeden z liderów opozycji Arsenij Jaceniuk.

Wcześniej, jeszcze podczas debaty, podczas której opozycja zarzuciła rządowi użycie siły wobec demonstrantów i „bicie dzieci”, Azarow przeprosił za działania milicji i obiecał, że winni zostaną ukarani.

„W imieniu rządu chcę przeprosić za działania naszej milicji na Majdanie Niepodległości. Rząd i prezydent głęboko żałują, że do tego doszło” — powiedział.

Premier z oburzeniem komentował zajęcie przez zwolenników opozycji budynków państwowych, nazywając to działaniem przeciwko państwu.

Odrzucił także oskarżenia opozycji, że władze sprzedały Ukrainę Rosji. „Kto podpisał z Rosją umowy gazowe, które doprowadziły finanse państwa do ruiny?” — pytał, czyniąc w ten sposób aluzję do gabinetu byłej premier Julii Tymoszenko.

Azarow ogłosił też, że Unia Europejska zgodziła się wrócić do rozmów na temat pomocy finansowej dla Ukrainy. Wsparcie to pozwoliłoby wesprzeć nękana kryzysem gospodarkę kraju.

„Wczoraj w mojej obecności prezydent Ukrainy przeprowadził długą rozmowę z szefem Komisji Europejskiej Jose Manuelem Barroso. Ustaliliśmy, że przedłużymy rozmowy o warunkach zawarcia umowy stowarzyszeniowej i strefie wolnego handlu z UE. I Komisja, i Unia Europejska zgadzają się rozpatrzyć kwestię zadośćuczynienia finansowego dla Ukrainy” — oświadczył.

Litewski parlament zaproponował we wtorek niezwłoczne zwołanie trójstronnego Zgromadzenia Parlamentarnego Polski, Litwy i Ukrainy. Sejm zaapelował też do władz w Kijowie o nie stosowanie przemocy wobec trwających w stolicy Ukrainy pokojowych protestów.

W rezolucji litewski Sejm proponuje, by sesja trójstronnego Zgromadzenia, w celu omówienia sytuacji na Ukrainie, odbyła się w Wilnie.

PAP

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 roku

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

Nakład: 3000 egz.

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz [tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt]. **Zastępca red. nacz.:** Aleksander Borowik [info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46] **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė [tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt] **Dziennikarze:** Brygita Łapszewicz, Honorata Adamowicz, Anna Pieszek, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczyś, Jadwiga Podmostko, Stanisław Tarasiewicz, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Jolanta Baniukiewicz — reklama [tel. 212 30 40, reklama@kurierwilenski.lt], [tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt]. **Wydawca:** VŠĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VŠĮ „Vilnijos žodis”

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Redaktor dyżurny: Brygita Łapszewicz

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt/Program jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą.”

Oświadczenie w sprawie kłamliwego reportażu LRT

Wczoraj w audycji LRT (litewski publiczny nadawca radiowo-telewizyjny) „Savaitė” padły stwierdzenia o tym, że działacz Akcji Wyborczej Polaków na Litwie (AWPL) Jarosław Skuder w wydanej książce szkaluje Litwę. Dzisiaj portale delfi.lt i 15min.lt powieliły dezinformację o rzekomym oczernianiu Litwy przez członka AWPL.

Wyrażamy ubolewanie z powodu upowszechnionej dezinformacji, bowiem Jarosław Skuder nigdy nie był działaczem AWPL, nie zajmował w partii żadnych stanowisk, nawet najniższych, obecnie zaś nawet nie jest członkiem partii. Z ubolewaniem należy stwierdzić, że w audycji LRT „Savaitė” już nie po raz pierwszy upowszechnione zostały kłamliwe informacje na temat AWPL, co całkowicie kompromituje publicznego nadawcę.

Wilno, 2 grudnia 2013 r.

PS. W reportażu przywołana została historia z 1993 roku, kiedy to w powiecie wileńskim miał miejsce proceder parcelacji działek pod budowę domów — mimo sprzeciwu miejscowych właścicieli ziemi. W celu zastraszenia właścicieli na ich gruntach zorganizowano wojskowe ćwiczenia,

których uczestnicy byli zaopatrzeni w broń. Zdarzenie to jest realne, rzeczywiście miało miejsce. Z przykrością należy stwierdzić, że w dobie obecnej, po dwudziestu latach, większość prawowitych właścicieli gruntów w Wilnie do tej pory nie odzyskała swojej ziemi. Podobna sytuacja ma miejsce w poszczególnych gminach podmiejskich, dla przykładu w Rzeszy, Awizeniach, Zujunach. Grunty w tych gminach prawowitym właścicielom nie zostały zwrócone, bowiem, jak jeszcze w 1995 roku stwierdziła Kontrola Państwowa, ponad 2 000 działek zostało przez pełnomocnika rządu A. Merkysa bezprawnie rozparcelowanych niemal za darmo (po ok. 40 litów za działkę) dla deputatów do Rady Najwyższej, sędziów Sądu Najwyższego i innych sądów, wysokiej rangi urzędników i ich krewnych. Litewski publiczny nadawca radiowo-telewizyjny, świadom samowoli urzędników, powinien stanąć w obronie pokrzywdzonych prawowitych właścicieli gruntów, nie zaś dopuszczać się ataków wobec AWPL, która konsekwentnie broniła, broni i będzie broniła prawa do własności, które gwarantuje Konstytucja. ■

Biuro Prasowe AWPL

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

Papież Franciszek podczas spotkania z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu
Fot. EPA-ELTA

KOMENTARZ DNIA

Uczyć się od Ukraińców

Wydarzenia na Ukrainie wyraźnie dowodzą, jak głęboka przepaść dzieli nasze społeczeństwa. Nie chodzi tu o różny poziom demokracji, korupcji, czy rozwoju gospodarczego. Te różnice są widoczne gołym okiem i są nie na korzyść Ukraińców. Na Ukrainie istnieje natomiast potężne społeczeństwo obywatelskie, którego na Litwie ze świecą już szukać. Dziś w Wilnie możemy tylko podziwiać, z jaką determinacją ukraińskie społeczeństwo stanęło w obronie swoich marzeń, z których władze kraju chciały zwyczajnie okraść Ukraińców.

Na Litwie cieszymy się, że raz po raz kraj nasz znajduje się w światowej czołówce rankingów wskaźników rozwoju cywilizacyjnego. Trudno jednak wyobrazić, aby nasze społeczeństwo, z taką samą determinacją jak ukraińskie, powstało w obronie swoich interesów. A że jest czego bronić — w to chyba nikt nie wątpi.

Ostatnią walkę nasze społeczeństwo stoczyło z systemem władzy i niestety przegrało ją, równo pięć lat temu, kiedy sprzeciwiło się okradaniu go przez ówczesny rząd Andriusa Kubiliusa wspierany przez prezydent Dalię Grybauskaitė. Wtedy władza potraktowała swoich obywateli gumowymi pałkami, gazem łzawiącym i kulami, również gumowymi. Były jednak na tyle skuteczne, że potrafiły w społeczeństwie zabić jego obywatelskość. Od tamtego czasu jedynym wyrazem protestu społecznego jest masowa emigracja na Zachód. Ukraińcy dziś również chcą na Zachód, ale walczą o to będąc u siebie, w domu.

Stanisław Tarasiewicz

CYTAT DNIA

„Grecję, przejmującą od stycznia od Litwy prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, czeka niełatwy okres” — we wtorek, 3 grudnia, dla „Žinių radijas” powiedziała doradczyni prezydent ds. polityki zagranicznej Jovita Neliupšienė

LICZBA DNIA

44 500

litów ofiarowali mieszkańcy Litwy dzieciom Filipin, spustoszonego przez tajfun kraju Azji południowo-wschodniej

Irenie Wojciechowskiej oraz całej Rodzinie
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci ukochanej Mamusi

składa zespół Kancelarii Adwokackiej
Czesława Okińczycza

Irenie Wojciechowskiej oraz całej Rodzinie
wyrazy najgłębszego żalu i prawdziwego smutku z powodu śmierci ukochanej Mamusi

składają Henryka i Czesław Okińczycowie

Z powodu śmierci Ukochanej Mamy
wyrazy głębokiego współczucia

Irenie Wojciechowskiej
Łączymy się w smutku

Zespół Radia „Znad Wilii”

KRÓTKO

Wystawa nauki i technologii

W dniach 4-5 grudnia, w centrum konferencyjnym stołecznego hotelu „Radisson Blu Lietuva” zwiedzających zaprosi wystawa nauki i technologii Wileńskiego Forum Innowacyjnego „Innovation Drift”. Zwiedzający wystawę będą mogli eksperymentować w „mobilnej bioklasie” — najnowocześniejszym w naszym kraju i jedynym zaopatrzonym w sprzęt naukowy laboratorium mobilnym.

„Maxima” powstrzymuje rozwój na Łotwie

Największa w krajach bałtyckich sieć handlowa „Maxima” zmienia strategię i powstrzymuje swój rozwój na Łotwie. Członek Zarządu „Maxima Group” Ignas Staškevičius we wtorek, 3 grudnia, oświadczył w Rydze o rezygnacji ze strategii szybkiego rozwoju na Łotwie — sieć sklepów w tym roku i w przyszłym nie będzie się rozwijała. Staškevičius obiecał zmienić stosunki kierownictwa „Maxima” z pracownikami, ich warunki pracy i politykę wynagrodzeń.

Bożonarodzeniowe miasteczko

5 grudnia, od południa wilanian i gości miasta po raz pierwszy na Plac Katedralny zaprosi przytulne Bożonarodzeniowe Miasteczko z Paulig („Kalėdų miestelis su Paulig”). W 32 drewnianych domkach będzie można nabyć różne wyroby rzemieślnicze, delikatesową produkcję najlepszych producentów, ciesząc się uznaniem nie tylko w naszych kraju.

Socjaldemokraci rezygnują z kampanii prezydenckiej?

ze str. 1 »

We wtorek, 3 grudnia, Butkevičius zapewniał, że jego współpraca z prezydent układa się bardzo dobrze i nigdy nie doznał ze strony prezydent jakichkolwiek utrudnień w swojej pracy.

— Każdego poniedziałku z prezydent jest uzgadniana moja praca. Albo omawiamy ją, albo prezydent jest informowana o tym, co robimy. Jeśli ktoś sądzi, że ze strony urzędu prezydenta są robione dla mnie, jako premiera, jakieś przeszkody, to jest nieprawdziwa informacja. Nigdy nie mieliśmy w rozmowach żadnego napięcia — powiedział premier Butkevičius. Dodał też, że jest w pełni samodzielny w podejmowaniu swoich decyzji.

Zapewnienia premiera mijają się jednak z prawdą, bo prezydent wielokrotnie wcześniej krytykowała pracę gabinetu ministrów Butkevičiusa oraz nalegała na podjęciu przez rząd odpowiednich decyzji zgodnych ze stanowiskiem prezydent. Napięcie najczęściej powodowały rozbieżności w kwestii realizacji projektów energetycznych, jak też oceny prawnej sytuacji Partii Pracy (laburzystów), jednego z największych partnerów koalicyjnych partii premiera Butkevičiusa.

Decyzja socjaldemokratów o wystawieniu kandydatury Balčytisa ostatecznie pogrzebała ideę wystawienia wspólnego kandydata ugrupowań tworzących koalicję rządzącą. Takim kandydatem mógł być właśnie premier Butkevičius, który według ocen sondażowych może poważnie zagrozić pozycji prezydent Grybauskaitė. Z sondaży wynika bowiem, że jeśli premier startowałaby w wyborach, to rywalizacja o fotel prezydencki rozstrzygnęłaby się dopiero

Kandydat socjaldemokratów Zigmantas Balčytis Fot. M.P.

w drugiej turze, która zaplanowana jest na 25 maja i ma się odbyć razem z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Rezygnacja premiera z kampanii prezydenckiej zwiększa natomiast szansę Grybauskaitė na zwycięstwo już w pierwszej turze, 11 maja.

Premier Butkevičius zapewnił, że nigdy poważnie nie rozważał swego udziału w wyborach prezydenckich, bo — jak powiedział — praca na stanowisku premiera bardziej odpowiada jego politycznym planom.

Zigmantas Balčytis jest już trzecim kandydatem na prezydenta w przyszłorocznych wyborach. Wcześniej swego kandydata wystawiły Partia Pracy (laburzyści) oraz Związek Zielonych i Chłopów.

Laburzystów w walce o fotel

prezydenta będzie reprezentował poseł Artūras Paulauskas, który ma za sobą już nie jedną kampanię prezydencką. Najbliższej zwycięstwa Paulauskas był w kampanii 1997 roku, kiedy otarł się o fotel prezydencki, ale w drugiej turze o włos przegrał wybory z Valdasem Adamkusem. Paulauskas zdobył wtedy 49,22 proc. głosów, gdy tymczasem Adamkus otrzymał 49,96 proc. Dziś sondaże przedwyborcze dają Paulauskasowi mniej niż 5 proc. głosów wyborców.

Zielonych i Chłopów będzie reprezentował w wyborach prezydenckich popularny mer rejonu ignalińskiego, Bronis Ropė. Według ocen ekspertów, lokalna popularność mera raczej nie przełoży się na popularność ogólnokrajową.

Największą szansę na zwycięstwo sondaże dają obecnej prezydent Dali Grybauskaitė. Może ona dziś liczyć na prawie 40 proc. głosów. Problem polega jednak na tym, że sama Grybauskaitė wciąż nie zdradza, czy weźmie udział w przyszłorocznych wyborach. Analitycy jednak nie wątpią, że Grybauskaitė już podjęła decyzję, a nawet prowadzi nieoficjalną kampanię wyborczą wypełniając swój kalendarz spotkań udziałem w wielu pokazowych imprezach. □

Stanisław Tarasiewicz

BEZPŁATNA POMOC PRAWNA

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez członków Związku Polaków Prawników na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogrodzkiej (Naugarduko) 76. Pokój nr. 211.

Zakres świadczonej pomocy obejmuje pełną obsługę prawną, w tym również przygotowanie pism procesowych i zastępstwo procesowe przed sądami i innymi instytucjami Republiki Litewskiej.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację tel. pod numerem:

8 5 233 04 50, w godzinach pracy.

Uczniowie z Litwy poniżej średniej

ze str. 1 »

Są one prowadzone od 2000 roku w cyklach co 3 lata (w 2000, 2003, 2006, 2009 i 2012 r.) pod kątem umiejętności matematycznych, czytelnich oraz nauk przyrodniczych wśród 15-letnich uczniów. W badaniach PISA Litwa uczestniczy od 2006 r. W trakcie testu, trwającego 2 godziny, uczniowie z 65 krajów są sprawdzani nie z rzeczywistej wiedzy, lecz z tego, jak potrafią zastosować posiadane wiadomości w konkretnej sytuacji. Bada się umiejętność analizowania, twórczego zastosowania informacji w nowych sytuacjach, prognozowania, przyjmowania decyzji popartych dowodami.

We wszystkich 3 rodzajach testu uczniowie z Litwy osiągnęli gorsze wyniki niż ich rówieśnicy z sąsiedniej Polski, Estonii, Łotwy. Wyniki badań zostały przedstawione 3 grudnia, na wtorkowej konferencji prasowej w Ministerstwie Oświaty i Nauki. Pod względem umiejętności matematycznych litewscy nastolatki okazali się na 37. pozycji spośród 65 krajów. Średnia liczba punktów – 294 – statystycznie jest niższa niż średnia krajów OECD, która wynosi 479 pkt. Więcej punktów zebrali nastolatki z sąsiednich krajów – Estończycy, Polacy i Łotysze.

Po zbadaniu umiejętności czytelnich okazało się, że Litwa wypadła na 39. pozycji, statystycznie znacznie poniżej średniej, gdy tymczasem Polska i Estonia znalazła się odpowiednio na 10. i 11. miejscu, Łotwa została na 29. pozycji. Po ocenie umiejętności uczniów z zastosowania wiedzy z nauk przyrodniczych, okazało się, że Litwa zdobyła 30. pozycję, ale także ten rezultat jest znacznie niższy niż średnia statystyczna w krajach OECD. Na tym polu Litwę również wyprzedziła Estonia, Polska i Łotwa.

Niewątpliwym liderem w rankingu jest Szanghaj (Chiny były oceniane na podstawie wyników badań nastolatków z te-

go największego miasta), który przoduje we wszystkich dziedzinach. Jak mówiła na konferencji prasowej członkini rady PISA Rita Dukynaitė, „kraje azjatyckie znacznie wyprzedziły inne kraje pod względem jakości nauczania i w świecie oświaty dyktują modę”. Jako nowy fenomen była nazywana także sąsiednia Estonia, której rezultaty nauczania wciąż rosną i, jak mówiono, do której trzeba będzie się udać po przejmowanie doświadczenia. Na wczorajszej konferencji prasowej (3 grudnia) padły pytania, dotyczące jakości nauczania we współczesnym systemie oświaty i przyczyn tak niskiego poziomu umiejętności uczniów z Litwy w porównaniu z ich rówieśnikami z innych krajów.

– To nie jest dla nas nie-

bę zmiany polityki oświatowej z punktu widzenia regionu. Badanie PISA wykazało przepaść, dzielącą wyniki nauczania pomiędzy miastem a wsią Litwy, na niekorzyść tej ostatniej.

– Dlaczego Finowie nie mają żadnych różnic w wynikach nauczania pomiędzy miastem a wsią? – pytała Audronė Pitrenienė. – Myślę, że jeżeli nadal będziemy prowadzić podobną politykę oświatową w stosunku do regionów, doczekamy gorszych rezultatów. Należy też zracjonalizować proces nauczania, pomyśleć o treści nauczania, o ilości czasu przeznaczanego na nauczanie konkretnej dyscypliny. Należy też pomyśleć o personalizacji nauczania.

Z kolei z zarzutem, że podręczniki już dla klasy pierwszej

Rita Dukynaitė, Audronė Pitrenienė i Rimantas Vaitkus podczas konferencji prasowej
Fot. Marian Paluszkievicz

spodzianka – mówiła Audronė Pitrenienė, przewodnicząca Sejmowego Komitetu ds. Oświaty, Nauki i Kultury. – Zastanawiam się, co jest u nas nie tak, że osiągnęliśmy takie wyniki. Myślę, że teraz potrzebna jest głębsza analiza, porównanie, ocena wszystkich wskaźników. Widać, że mamy dużą przestrzeń do pracy. Potrzebne są strategiczne, długofalowe kroki, ustalenia, których nie będą zmieniały zmieniające się partie.

Audronė Pitrenienė wyraziła nadzieję, że w wyniku tych przemian system oświaty nie ucierpi, zwłaszcza przy zmieniających się opcjach politycznych, które nie powinny rzutować na system oświaty. Wyraziła także potrze-

są zbyt trudne, Rimantas Vaitkus, wiceminister oświaty i nauki, zgodził się, twierdząc, że „są one zbyt skomplikowane i niejasne”. Przyznał, że w drodze podręcznika do szkoły pomiędzy drukarnią a dwoma recenzentami zostało opuszczone jedno ogniwo – mianowicie zaniechano próbnego wprowadzania nowych podręczników do szkół, eksperymentalnego testowania podręcznika, dzięki czemu podręczniki były skrupulatnie dobierane do potrzeb ucznia. Badanie PISA wykazało również, że im wyższy jest poziom czytelnictwa wśród uczniów, tym lepsze wyniki osiągają oni również w innych dziedzinach. ■

Anna Pieszko

KRÓTKO

Lituanizowanie nazwisk

29 listopada 2013 roku, w Wilnie, na posiedzeniu Państwowej Komisji Języ-

ka Litewskiego dyskutowano nad możliwością zapisu po litewsku imion i nazwisk osób, którym nadano litewskie obywatelstwo. Omówiono kwestie zapisywania po litewsku imion i nazwisk osób uzyskujących litewskie obywatelstwo, ściślej: zmiany pisowni nazwisk z oryginalnej na litewską na podstawie brzmienia przez dodanie litewskich końcówek, zlituanizowanie nazwisk kobiet poprzez dodanie litewskiej końcówki.

Budowa łączy elektrycznego

Wiosną 2014 r. w Polsce rozpocznie się budowa linii elektrycznej „LitPolLink”. Północno-wschodnie województwo warmińsko-mazurskie wydało trzy pierwsze zezwolenia na budowę linii „LitPolLink”. Kosztorys projektu w Polsce wynosi 2,2 mld złotych. Komisja Europejska przeznacza nań około 725 mln złotych dotacji. Budowa 51-kilometrowej linii na Litwie – od Olity do granicy z Polską – ma rozpocząć się wiosną 2014 r., a ukończyć do lipca 2015 r.

Mniejsza korupcja

Opublikowany przez Transparency International najnowszy indeks percepcji korupcji przyniósł miłą niespodziankę. Litwie przyznano 57 punktów na 100 możliwych. Wynik ten pozwolił awansować na 43. pozycję wśród 177 krajów. W ubiegłym roku pod tym względem Litwa plasowała się na 48. pozycji. Najlepiej w 2013 roku zostały ocenione Dania i Nowa Zelandia.

W Paryżu — poetycko o Wilnie

W listopadzie odbył się konkurs zorganizowany przez Bałtycko-Turecką Akademię Kultury (Association Baltic Turkish Culture Academy), w którym uczestnicy musieli w sposób oryginalny napisać esej o poezji, zaciekać czytelników swą interpretacją oraz wytłumaczyć, czym dla nich osobiście jest poezja i jaką rolę pełni w ich życiu.

Zwycieczyni danego konkursu, pomimo wynagrodzenia pieniężnego oraz wycieczki do Francji, otrzymała możliwość przedstawić swój kraj oraz poezję na spotkaniu międzynarodowym, w którym biorą udział partnerzy z Niemiec, Włoch, Francji, Rumunii, Bułgarii oraz Turcji w najbardziej romantycznym mieście Europy — Paryżu.

Niżej podpisana, Polka z Wilna, jako jedyna zwyciężczyni konkursu wraz z organizatorami projektu udała się do Francji. W pracy konkursowej jury dostrzegło oryginalny pogląd na poezję oraz sztukę, stąd zaproszenie do reprezentowania Litwy w Paryżu.

Pisanie to jedna z moich pasji. W swym eseju podkreśliłam rolę poezji w łączeniu ludzi, a mianowicie zinterpretowałam myśl słynnego filozofa oraz politologa niemieckiego Karla Schmitta, który twierdził, że podstawą polityki jest konflikt. Innymi słowami, ludzie zakładają partie polityczne, łączą się w grupy po to, by walczyć o swe prawa z tak zwanymi „wrogami” (grupami ludzi, stawiającymi na celu inne wartości). Polityka bez konfliktu nie ma sensu, czasem nawet zapomina o moralności, czego dowodem było słynne i paradoksalnie brzmiące oznajmienie w mediach litewskich osoby publicznej V. Vasiliauska, twierdzącego, że polityka i moralność znajdują się w różnych wymiarach.

Natomiast poezja, w odróżnieniu od polityki, łączy ludzi w każdej sytuacji i przeciwstawia się konfliktom, dyskryminacji, nieposzanowaniu praw człowieka oraz posiada

dar zmieniania świata bądź światopoglądu człowieka jedyną i niewiarygodną mocą słowa. Oczywiście, w trakcie prezentacji w Paryżu skoncentrowałam się na poezji polskiej, przedstawiłam prace oraz rolę Adama Mickiewicza w kontekście przedstawicieli poezji światowej. Podkreśliłam ten fakt, że poeta był zesłany ze swej ojczyzny za odzwierciedlenie głosu narodu polskiego i krytykę władzy carskiej. Podkreśliłam także takie aspekty, jak rola poezji w poruszaniu wszystkich naszych zmysłów. Podkreśliłam dwie realności — widzialną, w prawdziwym znaczeniu danego słowa, oraz niewidzialną, czyli postrzeganą tylko za pomocą myślenia i analizowania. Ostatnia realność wymaga poznawania, którego

środkiem bez wątpienia jest także poezja, niosąca w sobie najważniejsze wartości, takie jak miłość, wolność bądź dobroć.

Kolejnym etapem pobytu były rozważania na tematy kulturalne oraz polityczne oczyszczonych krajów uczestników. Prezentacje oraz dyskusje odbyły się w językach angielskim oraz francuskim. Nieśamowicie się cieszę, że miałam możliwość dołączyć do danego projektu i przedstawić poezję polską dla szanownych poetów, naukowców, wykładowców uniwersytetów ze Stanów Zjednoczonych oraz organizatorów z powyżej wymienionych krajów. Pomimo prezentacji swej pracy miałam także możliwość porozmawiania z uczestnikami nie tylko na temat poezji, ale także kul-

tury i polityki, podkreśliłam najważniejsze aspekty kultury litewskiej i polskiej, poruszyłam temat oświaty na Litwie, a także dowiedziałam się wielu ciekawych rzeczy o innych narodach.

Poza oficjalną częścią mieliśmy możliwość zwiedzić wspaniałe obiekty kulturalne, takie jak Katedrę Notre Dame, Montmartre, wieżę Eiffla, muzeum sztuki modernistycznej Centre Pompidou, Muzeum Fragonard oraz słynny Luwr. Nie zważając na to, że był to mój drugi pobyt w Paryżu, jeszcze bardziej się zakochałam w tym mieście, ponieważ ujrzałam go przez pryzmat poetycki. Organizatorzy z Francji zorganizowali niezapomnianą wycieczkę pod tytułem „Poetical walk in Paris” oraz wieczorki zapoznawcze w jednej z restauracji paryskich, co przyczyniło się nie tylko do poznania francuskiej kuchni narodowej, lecz także do nawiązania kontaktów ze świetnymi, pełnymi entuzjazmu i idei uczestnikami oraz organizatorami i zaproszonymi gośćmi.

Za otrzymaną okazję chciałabym podziękować organizatorom projektu, a także mamie, która od lat dziecinnych zaszczerpiła mi miłość do poezji polskiej i języków oraz ulubionej nauczycielce z Gimnazjum Jana Pawła II Pani Czesławie Osipowicz, która na lekcjach języka polskiego zaczerpowała mnie profesjonalnym oraz oryginalnym podejściem do literatury polskiej. ■

Barbara Brazdytė
studentka

Uniwersytetu Wileńskiego
na wydziale Nauk Politycznych
i Stosunków Międzynarodowych

Zwiedziliśmy w Paryżu wiele obiektów kulturalnych, m. in. Arkę Triumfalną
Fot. autorka

Były tancerz teatru „Bolszoi” spędzi sześć lat w więzieniu

Na sześć lat więzienia skazał moskiewski sąd Pawła Dmitriczenkę za atak na dyrektora teatru „Bolszoi” Siergieja Filina. Były tancerz chlusnął przełożonemu w twarz kwasem, niemal go oślepiając.

Podczas procesu osądzono także dwóch mężczyzn oskarżonych o współudział w ataku.

Sędzia Jelena Maksimowa uznała za winnych: b. solistę baletu — Pawła Dmitriczenkę, oskarżonego o zlecenie ataku, i jego dwóch współników — sprawcę napaści Jurija Zaruckiego i kierowcę Andrieja Lipatowa.

— Dmitriczenko był niezadowolony z pracy Filina, dotyczącej wyboru ról i głównych artystów i opracował przestępczy plan — oceniła sędzia. Wymierzyła wyrok sześciu lat więzienia, choć prokurator żądał dziewięciu lat dla Dmitriczenki, dziesięciu dla Zaruckiego oraz

Dmitriczenko był niezadowolony z pracy Filina, dotyczącej wyboru ról i głównych artystów
Fot. ELTA

sześciu lat więzienia dla Lipatowa, który przywiózł Zaruckiego na miejsce przestępstwa i zabrał go stamtąd. Sędzia uznała tłumaczenia Dmitriczenki, który zapewniał, że nie spodziewał się, że Zarucki, który proponował, że pobije Filina, zaatakuje go kwasem. Zarucki przyznał, że zrobił to z własnej inicjatywy.

43-letni Filin, dawny tancerz,

został napadnięty 17 stycznia późnym wieczorem, niedaleko swego domu. Zamaskowany napastnik chlusnął mu kwasem w twarz i zbiegł. Filin trafił do szpitala z oparzeniami trzeciego stopnia twarzy i oczu. Stracił w większości wzrok w jednym oku, a w drugim — 20 procent. Chociaż we wrześniu wrócił do pracy, stan jego wzroku się pogarsza. □

Owczarek pomógł znaleźć przemycany ładunek i zatrzymać przemytników

Owczarek niemiecki Rolf w rejonie wileńskim na pograniczu z Białorusią dopomógł funkcjonariuszom Służby Ochrony Granicy Państwowej (SOGP) znaleźć 6 tysięcy paczek przemyczanych papierosów. Następnie nocą pies przebył trzy kilometry, aż zatrzymano dwóch domniemych przemytników tego ładunku.

W nocy z soboty na niedzielę, 1 grudnia, w okolicy wsi Twankiszki (rej. wileński) funkcjonariusze Jednostki Wileńskiej SOGP zauważyli samochód podążający w kierunku granicy litewskiej. Informację o podejrzanym samochodzie przekazali strażnicy ławaryjskiej oraz strażnicy specjalnego przeznaczenia.

Na wskazane miejsce wspólnie z kynologiem przybył nie-

miecki owczarek Rolf. W pobliżu granicy czworonóg otrzymał zadanie wytopienia śladów. Dla Rolf'a nie było to trudne zadanie. Szybko zwęszył ślad i zaprowadził funkcjonariuszy SOGP na miejsce odległe o około 300 metrów, gdzie leżały opakowane w czarną folię kartony z 6 tysiącami paczek papierosów „Fest” z białoruską banderolą. Wartość takiego ładunku na Litwie, włącznie z podatkami, przekracza 42 tys. litów.

Na tym ściganie nie zakończyło się, gdyż Rolf dalej podążał w ciemności śladem podejrzanych. Łącznie pokonał on około 3 kilometrów, aż dotarł do wsi Pietruliszki. Podążający śladem Rolf'a pogranicznicy zatrzymali tu domniemych przemytników papierosów — wilnian w wieku 21 i 22 lat. Obaj byli zmoknięci i brudni, jeden z nich zgubił but.

Mniej więcej w tym samym czasie inna grupa funkcjonariuszy SOGP znalazła miejsce, którego z Białorusi na Litwę przemycono papierosy. Na pasie kontrolnym pozostały fragmenty śladów obuwiu.

Jednostka Wileńska SOGP w związku z powyższym incydentem wszczęła postępowanie dowodowe. Obaj zatrzymani wilnianie trafili do aresztu. □

KRONIKA KRYMINALNA

Próbował się samospalić

W poniedziałek, 2 grudnia, wieczorem we wsi Jurbarkai (rej. jurborski) mężczyzna podjął próbę samobójstwa poprzez oblanie się cieczą palną. Strażacy poinformowali, że do incydentu doszło w dawnym domu kultury, gdzie obecnie są warsztaty. Pracujący w nich 60-letni mężczyzna nieoczekiwanie oblał się płynem i podpalił. Przed przybyciem strażaków płonącego człowieka ratowała pracownica pobliskiego sklepu. Mężczyznę odwieziono do szpitala.

Samochód wpadł do Wilii

W poniedziałek, 2 grudnia, późnym wieczorem w Wilnie do rzeki wjechał samochód. Jadące nim dwie dziewczyny uratowały się. Wiadomość o tym, że na ul. Upės obok Forum Palace wjechał do rzeki samochód z ludźmi, otrzymano o godz. 23.33.

W Wilnie pożar drewnianego domu

W nocy na wtorek, 3 grudnia, w Wilnie wybuchł pożar w drewnianym domu. O pożarze parterowego drewnianego domu przy ul. Sporto Ogólne Centrum Pomocy poinformowano o godz. 1.30.

Pobito 14-latkę

W poniedziałek, 2 grudnia, wieczorem w Poniewieżu została pobita czternastoletnia dziewczynka. Matka dziewczynki poinformowała, że jej córka została pobita o godz. 19.50. na ul. Statybininkų. Zaatakowało ją pięć nieznajomych dziewczyn. Napastniczki zabrały portmonek z legitymacją szkolną i mieszczyznym biletem.

SPRINTEM

Najlepsi bramkarze
według FIFA

Gianluigi Buffon, Iker Casillas, Petr Cech, Manuel Neuer i Victor Valdes znaleźli się w gronie pięciu bramkarzy, z których jeden zostanie wybrany do najlepszej jedenastki świata 2013 roku, ogłosiła Międzynarodowa Federacja Piłkarska (FIFA). W poprzednich pięciu edycjach plebiscytu za najlepszego bramkarza uznano Casillasa, występującego na co dzień w Realu Madryt. Najlepszą jedenastkę 2013 roku, w plebiscycie FIFA i FIFPro (Międzynarodowa Organizacja Piłkarzy Zawodowych), kibice poznają 13 stycznia.

500 zatrzymanych
duńskich kiboli

Duńska policja zatrzymała 484 osoby, które uczestniczyły w zamieszkach na ulicach miasta w związku z piłkarskich derbami stolicy między zespołami Broendby i FC Kopenhaga. Po zakończeniu spotkania, które ekipa FC Kopenhaga wygrała 3:1, doszło do starć kibiców z policją. Ponad 30 funkcjonariuszy zostało ugodzonych kamieniami. Według rzecznika policji, na ulicach dochodziło do „scen wojennych”.

Ronaldo gotowy
do powrotu

Cristiano Ronaldo przyznał, że jest już gotowy do powrotu na boisko. Piłkarz Realu Madryt, który doznał urazu mięśnia uda, opuścił dwa ostatnie mecze swojego zespołu. Portugalczyk doznał kontuzji w spotkaniu z Almerią (5:0). Ronaldo w swoich siedmiu ostatnich spotkaniach Realu i reprezentacji Portugalii zdobył aż 14 bramek.

PŚ w biegach: recepta dla Kalli
— zabić mentalnego potwora

Szwedka Charlotte Kalla po zajęciu drugiego miejsca w zawodach Ruka Triple w Kuusamo stała się jedną z faworytek zimowych igrzysk olimpijskich w Soczi, lecz zdaniem ekspertów musi „wykasować z pamięci” swoją idolkę Norweżkę Marit Bjoergen.

„Bjoergen działa na Kallę jak mentalny potwór, którego musi zabić jak wampira. Norweżka od lat jest jej idolką i wzorem do naśladowania, lecz w głowie musi pojawić się zapora ogniowa i nastawienie, że Norweżka nie jest niezwyciężona i że jest tylko jedną z wielu biegaczek, którą można pokonać” — ocenił ekspert od biegów nartarskich dziennika „Expressen” Tomas Pettersson.

Podobne zdanie ma osobisty trener szwedzkiej biegaczki Magnus Ingesson. „Charlotte jest silniejsza na finiszu niż jej się wydaje, ale w bezpośredniej walce paraliżuje ją respekt do rywalek, zwłaszcza Bjoergen i w najważniejszych sytuacjach popełnia błędy. Musi pozbyć się respektu do swojej idolki i raz na zawsze zamknąć drogę do myśli, że »ona jest lepsza ode mnie«” — podkreślił. Ostatnie metry niedzielnego biegu na dochodzenie i zażarta walkę Kalli z Norweżkami Bjoergen i Therese Johaug były powtarzane w szwedzkiej i norweskiej telewizji do wieczora i eksperci

„W bezpośredniej walce Charlotte paraliżuje respekt do Bjoergen” — mówi trener szwedzkiej biegaczki Magnus Ingesson Fot. archiwum

obu krajów zgodnie stwierdzili, że szwedzka nadzieja na złoty medal w Soczi jest większa niż można było się spodziewać. Jak podkreślił „Expressen”, o sile Kalli może świadczyć scena na mecie: „Bjoergen i Johaug padły wyczerpane na śnieg jak dwa norweskie worki ziemniaków, a Szwedka spokojnie stała, a później pomogła nawet leżącej Bjoergen odpiąć narty”. Mistrzyni olimpijska w biegu na 10 kilometrów techniką dowolną z Vancouver (2010) zapowiedziała wcześniej, że w tym sezonie postawi wszystko na jedną kartę i chce optymalnie przygotować się do igrzysk olimpijskich w Soczi (7-23 lutego). Dlatego jeszcze raz potwierdziła, że nie wystartuje w Tour de Ski (28 grudnia-5 stycznia), który wygrała w sezonie 2007/2008. „Liczy się tylko olimpiada i przede wszystkim

dwa biegi, łączony na 15 kilometrów i na 30 kilometrów techniką dowolną. Muszę jednak poprawić finisz” — oznajmiła.

Wicemistrzyni świata w sprincie indywidualnym i drużynowym Ida Ingemarsdotter zaproponowała Kalli wspólne treningi w najbliższych tygodniach jako sparring partner. Podkreśliła, że jej zadaniem będzie nie tylko poprawienie szybkości koleżanki, lecz również doprowadzenie do psychicznej zmiany podczas finiszu. „Charlotte jest świetnie przygotowana fizycznie, jednak brak jej jest jednego najważniejszego elementu do złożenia olimpijskich puzzli. Walki na ostatnich metrach. Na tym odcinku biegu musi być Usainem Boltem, patrzeć do przodu, a nie w bok i myśleć jak on, że jest najlepsza na świecie” — powiedziała. □

Urząd ochrony konkurencji ukarał
Real Madryt i „Barcę”

Cztery hiszpańskie kluby piłkarskie, w tym Real Madryt i Barcelona, oraz będąca głównym nadawcą telewizyjnym firma Mediapro zostały ukarane przez tamtejszy urząd ochrony konkurencji. Łącznie mają zapłacić ok. 15 milionów euro.

Grzywny nałożono także na

Sevillę i Racing Santander. Wszystkim zarzucono „poważne” naruszenie zasad zawierania umów ws. transmisji w związku z podpisaniem porozumień dotyczących sprzedaży praw telewizyjnych na cztery lata, podczas gdy przepisy pozwalają jedynie na maksymalnie trzyletnie kontrakty. Najwięcej zapłacić ma fir-

ma Mediapro, która wraz z Canal Plus dzieli się prawami do transmisji — 6,5 mln euro. Real został ukarany kwotą 3,9 mln euro, a Barcelona o 0,3 mln euro mniejszą niż jej główny rywal w ekstraklasie. Znacznie mniejsze grzywny dostały pozostałe kluby: Sevilla — 900 tys. euro, Racing Santander — 30 tys. euro. □

Rajdowe MŚ: Toyota rozważa możliwość powrotu do rywalizacji

Według nieoficjalnych informacji, jakie pojawiły się we Włoszech podczas Monza Rally Show, koncern Toyota bardzo poważnie rozważa możliwość powrotu do rywalizacji w rajdowych samochodowych mistrzostwach świata.

Program przygotowania modelu Yaris w wersji WRC miałby realizować niemiecki tuner Toyota Motorsport GbmH we współpracy z jedną ze znanych włoskich stajni, która już od wielu lat buduje samochody WRC. Możliwość powrotu do mistrzostw świata na razie oficjalnie nie potwierdził zaproszony na tor Monza dyrektor techniczny TMG Pascal Vasselon. Przyznał jednak, że w 2014 roku prowadzone będą testy samochodu WRC, który już jest zbudowany. Auto ma mieć zamontowany nowy turbodoładowany silnik o pojemności 1,6 litra, zaprojektowany i zbudowany w niemieckim przedsiębiorstwie japońskiego koncernu motoryzacyjnego.

Taki silnik, praktycznie bez żadnych modernizacji, może być stosowany w samochodach WRC budowanych zgodnie z aktualnymi przepisami FIA. Toyota w latach 90. była czołowym

zespołem uczestniczącym w rajdowych mistrzostwach świata. Kierowcy ekipy Toyota Team Europe Hiszpan Carlos Sainz, Fin Juha Kankkunen i Francuz Didier Auriol cztery razy zdobyli tytuł mistrzów świata, startując Celią 4WD i GT4.

Po zakończeniu sezonu w 1999 roku Toyota wycofała się z mistrzostw świata i zaangażowała w wyścigi Formuły 1, gdzie jednak takich sukcesów jak w rajdach nigdy nie osiągnęła. Ośrodek Toyota Motorsport GbmH w Kolonii, który pomimo wycofania się zespołu z rajdów nie został zlikwidowany, przez lata nadal prowadził badania rozwojowe nad nowymi

konstrukcjami, z których wiele znalazło zastosowanie w seryjnych autach.

Jak się można spodziewać, najwcześniejszym terminem powrotu zespołu na trasę mistrzostw świata jest sezon 2015. Volkswagen Sport nad modelem Polo WRC, którym Francuz Sebastien Ogier zdobył tytuł w 2013 roku, pracował trzy lata. Tyle samo czasu na przygotowanie samochodu poświęcił Hyundai, projektując I20 WRC, który zadebiutuje w styczniu 2014 roku w Monte Carlo. Toyota — zdaniem fachowców — nie będzie potrzebowała trzech lat, gdyż samochód praktycznie jest już gotowy. □

Kierowca ekipy Toyota Team Europe Juha Kankkunen zdobył tytuł mistrza świata dla Toyoty
Fot. archiwum

NHL: trzecie czyste konto bramkarza Josha Hardinga

Josh Harding zaskoczył wszystkich i jest w tym sezonie czołowym bramkarzem NHL. Bramkarz Minnesoty Wild zachował czyste konto po raz trzeci w sezonie.

Po czterech porażkach z rzędu Minnesota Wild w końcu odblokowała swoje konto punktowe i dołożyła do niego kolejne oczka. Przez 40 minut pojedynku „Dzikusów” z „Lotnikami” trwała stagnacja w obu ofensywach, żadna ekipa nie zdobyła

bramki aż do wczesnych momentów trzeciej tercji.

Wówczas w odstępie zaledwie 57 sekund do siatki Flyers krążek wpakowali Jason Pominville i Charlie Coyle, jak się później okazało, były to jedyne bramki w tym meczu. Wild strzelali w tej tercji tylko sześciokrotnie, ale dwukrotnie pokonali Raya Emery'ego. Dla odmiany Philadelphia Flyers oddała 11 strzałów, ale Josh Harding nie przepuścił żadnego z nich koń-

cząc zawody z 21 udanymi obrotami na koncie.

Bramkarz, który pokonał straszną chorobę, jaką jest stwardnienie rozsiane, zaliczył też prawdopodobnie swoją najlepszą interwencję w sezonie. W 48. minucie goście z Filadelfii grali w liczebnej przewadze i dzięki serii podań przed niemal pustą bramką stanął Jakub Vorecek, ale jego strzał odbił się od wyciągniętego jak struna w powietrzu Hardinga. □

SPRINTEM

MŚ 2014: Pele będzie losował?

Legendarny Brazylijczyk Pele weźmie udział w losowaniu grup przyszłorocznych piłkarskich mistrzostw świata w Costa do Sauipe. Ausseil z FIFA powiedział, że 73-letni Pele pojawi się na scenie, a odpowiadający za artystyczną stronę uroczystości Gleiser zaznaczył, że słynny piłkarz będzie „jednym z najefektowniejszych momentów tego wydarzenia”, które będzie transmitowane do ponad 190 krajów. Szacuje się, że trwającą 90 minut uroczystość obejrzy ok. 250 milionów osób z całego świata.

Tinkow kupił kolarską ekipę

Rosyjski biznesmen Oleg Tinkow, będący dotychczas jednym ze sponsorów grupy kolarskiej Team Saxo-Tinkoff, poinformował, że kupił ten zespół. Według nieoficjalnych danych zapłacił sześć milionów euro.

Zmarł ojciec Steffi Graf

W wieku 75 lat w Mannheim zmarł ojciec słynnej tenisistki Steffi Graf. Graf był sprzedawcą ubezpieczeń, a do tego alkoholikiem i oszustem podatkowym. Nieświadoma niczego Steffi nie zapłaciła ponad 12 mln marek podatków ze swoich nagród. Niemka zdobyła 22 tytuły wielkoszlemowe, została także złotą medalistką igrzysk w Seulu. W 1988 roku wywalczyła Wielkiego Szlema z tzw. nadróbką. Przez 377 tygodni — absolutny rekord — była liderką rankingu WTA.

Strony przygotował
Witold Janczys

Opinie Czytelników z Internetu

Ukraińcy wyszli na ulice — chcą do Europy

schlange, Grudzień 2, 2013 at 17:07

Trzymam kciuki za Ukraińców!

Kris, Grudzień 2, 2013 at 18:00

Jak widzę te banderowskie czerwono-czarne szmaty powiewające w Kijowie, to wcale nie chcę takich bandytów w Europie.

Anonim, Grudzień 2, 2013 at 19:12

Już trzymaliście te kciuki pod-

czas pomarańczowej rewolucji. Skutkiem tego stało stawianie pomników przywódcy ukraińskich nacjonalistów Stepanowi Banderze.

Wereszko, Grudzień 2, 2013 at 19:22

Do Kris: Popieram! Już raz z rzekomo szlachetnych pomarańczowych wyszło zwykłe banderowskie bydło. Nie dajmy się

nabrać po raz kolejny.

Ali, Grudzień 2, 2013 at 23:25

Ubočnym skutkiem tzw. pomarańczowej rewolucji było stawianie pomników Banderze. Polityka wszakże na ogół polega na wyborze lepszej opcji. Lepszej spośród możliwych. Banderza był zbrodniarzem polakożercą. Co do tego nie ma wątpliwości. Niemniej, Banderza nie żyje od roku 1959, a zbrodnie banderowców na Polakach miały miejsce około 70 lat temu. Dzisiaj na Ukrainie praktycznie nie ma już Polaków. Dzisiaj do rozważenia pozostaje problem, czy dla Polski większe niebezpieczeństwo stanowi Rosja Putina, dążąca kroczek po kroczku do restauracji Imperium, czy też bezsilni potomkowie banderowców? Większość Polaków uważa, że Imperium Rosyjskie. Imperium, które może funkcjonować jako mocarstwo tylko z podporządkowaną sobie Ukra-

iną. To są oczywiście kalkulacje geopolityczne, które z natury rzeczy mogą być mylne. Przypuszczam jednak, że prawdopodobnie mylne nie są.

Spotkanie Sikorskiego z Tomaszewskim

an, Listopad 28, 2013 at 17:33

Spotkanie Sikorskiego z Tomaszewskim. Spotkanie szefa polskiego MSZ z liderem AWPL i polskiej społeczności na Litwie. Dla niemal wszystkich obserwatorów takie spotkanie to oczywista oczywistość.

Wiln., Listopad 28, 2013 at 17:42

Nic o nas bez nas. Dlatego dobrze, że Sikorski przed spotkaniami z Litwinami, najpierw rozmawiał z liderem Polaków na Litwie. Tylko od nas może się dowiedzieć prawdy o położeniu i problemach polskiej społeczności na Litwie.

Konkurs: Czy znasz literaturę polską

Wydawnictwo Ex Libris Galeria Polskiej Książki oraz „Kurier Wileński” ogłaszają Konkurs: Czy znasz literaturę polską.

Warunki konkursu

Należy uzupełnić tytuł znanego polskiego wiersza lub powieści i podać imię i nazwisko autora.

Wśród prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy 10 prezentów niespodzianek – po odbiór nagród zapraszamy na Świąteczny Kiermasz Polskiej Książki do Domu Polskiego w Wilnie od 12 do 15 grudnia.

1. Janko...
2. W piwnicznej...
3. Katechizm polskiego...
4. Słoń ...
5. Tomek w krainie...
6. Wspomnienia niebieskiego...
7. Szatan...

Internetowy sondaż „Kuriera Wileńskiego”

Na Ukrainie będzie przewrót?

Nie

35 %

Nie obchodzi mnie to

35 %

Tak

30 %

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ FONDAS
EUROPEJSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
EUROPEAN FOUNDATION OF HUMAN RIGHTS
ЕВРОПЕЙСКИЙ ФОНД ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Europejska Fundacja Praw Człowieka uprzejmie zaprasza do wzięcia udziału w projekcie kształcenia obywatelskiego wśród polskiej młodzieży na Litwie „Europejczycy, Polacy, Obywatele”.

Ucz się przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” w innowacyjny sposób i wygraj nagrody!

- ⇒ Zarejestruj się na stronie <http://wos.efhr.eu>
- ⇒ Wskaż swoją szkołę i nauczyciela z wiedzy o społeczeństwie
- ⇒ Każdy piątek czytaj artykuły w „Kurierze Wileńskim” i każdą środę od godz. 18.00 słuchaj audycji w radiu „Znad Wili”

Poznaj swoje prawa oraz problematykę narodu i państwa, dowiedz się jak funkcjonuje system polityczny na Litwie i Unia Europejska, czym jest aktywność społeczna, z jakimi problemami boryka się współczesny człowiek.

Bądź świadomym obywatelem!

10 grudnia rozwiąż test w Internecie i wygraj nagrody rzeczowe!

Wszyscy uczestnicy projektu otrzymają dyplomy

Na was czeka:

Tablet
komórka
iPod
i inne nagrody

Zakres wiadomości i umiejętności oraz lista źródeł są zamieszczone na stronie

<http://wos.efhr.eu>

Wyróżnione szkoły zostaną uhonorowane dyplomami

Europejska Fundacja Praw Człowieka, ul. Liepkalnio 103, LT-02121 Wilno
tel. + (370) 691 50 822; e-mail: efhr@efhr.eu; skype: EFHR-LT; www.efhr.eu

Auto z automatyczną skrzynią biegów

Prawda jest taka, że faktycznie za auto z taką skrzynią biegów trzeba zapłacić więcej. Nie jest to do końca zrozumiałe, bo w wielu krajach świata to właśnie skrzynie manualne są na marginesie. Czy warto kupować auto z „automatem”?

Trudno jest jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Skrzynie automatyczne zwiększają komfort podróżowania. Niestety często jest to okupione znacząco wyższym spalaniem w przypadku klasycznych skrzyń hydrokinetycznych. W związku z tym musimy sobie odpowiedzieć na pytanie — ile jest dla nas wart komfort?

Kolejnym problemem poruszonym podczas dyskusji o wyższości jednych skrzyń nad drugimi jest kwestia awaryjności. Czy automaty są bardziej awaryjne? Awarie najczęściej wynikają z barbarzyńskiego ich traktowania i zaniedbywania serwisu. Bardzo wielu kierowców nie stosuje się do zaleceń eksploatacyjnych. Skrzynie są przeciążane, olej nie jest wymieniany a przełożenia są zmieniane ze szkodą dla trwałości podzespołów. W takim przypadku każdy mechanizm musi się zepsuć prędzej czy później. Tyle, że takie wypadki zdarzają się również wśród skrzyń manualnych. Co więcej, większość skrzyń automatycznych można i opłaca się naprawiać, a wiele manualnych trzeba po prostu wymienić w całości.

Współczesne automaty działają praktycznie idealnie. Pojawiały się też skrzynie dwusprzęgłowe, które obniżają spalanie w stosunku do skrzyni manualnej. I tu trzeba sklasyfikować automaty.

Po pierwsze, mamy skrzynie „klasyczne”, czyli hydrokinetyczne, w których napęd z silnika przekazywany jest najpierw do sprzęgła hydrokinetycznego, a następnie do skrzyni, w której

za włączanie kolejnych przełożeń odpowiedzialne są zespoły sprzęgieł mokrych, wielotarczowych, takich jak w silnikach motocyklowych. Po drugie, skrzynie bezstopniowe działają tak jak te w skuterach. I po trzecie, hit ostatnich lat, czyli skrzynie dwusprzęgłowe. Pierwsze pracują płynnie i bez szarpnięć, ale nie są superszybkie. Skrzynie bezstopniowe nadają się do skuterów i do niczego innego. Koncerny VW i Honda uparli się, że będą montować takie rozwiązania w swoich autach. Jednak nie wzbudzają one ekscytacji, a w przypadku VW bywają awaryjne. Działają jako przekładnia pas-

drugiego sprzęgła, czego można dokonać w ułamku sekundy.

Czy więc wszelkie zarzuty skierowane pod adresem automatycznych skrzyń biegów są zasadne? Raczej nie. Jeśli chodzi o awaryjność, to nie przewyższa ona skrzyń manualnych. Jak eksploatować auto z taką skrzynią biegów? Wystarczy przeczytać instrukcję obsługi auta. Warto w tej kwestii zasięgnąć porady w warsztatach zajmujących się automatem. Poza tym jest kilka podstawowych zasad dotyczących eksploatacji automatycznych skrzyń biegów.

Po uruchomieniu silnika dajmy sobie 60 sekund, zanim ru-

Skrzynie automatyczne zwiększają komfort podróżowania. Zwłaszcza w gęstym ruchu miejskim Fot. archiwum

wa na kołach stożkowych. Zalecane jest ich nieskończona ilość przełożeń. Wszystko odbywa się bardzo płynnie, ale trzeba się przyzwyczaić do stałych obrotów silnika. DSG to zupełnie inna bajka. Są to w zasadzie skrzynie mechaniczne, ale ze sterowaniem mechatronicznym. Coś jak Selespeed w Alfie Romeo 156. Nowością jest, że między skrzynią a silnikiem są dwa sprzęgła. W zależności od konstrukcji są one mokre lub suche. W czasie pracy zawsze „zapięte” są dwa biegi. Dzięki temu zmiana przełożenia wymaga jedynie włączenia jednego a wyłączenia

drugiego. Pierwsze kilometry pokonujmy spokojnie. Należy pamiętać, że w chwili, w której silnik osiąga normalną temperaturę pracy, skrzynia nie jest jeszcze rozgrzana. Wobec tego operujemy delikatnie gazem. Nie ruszajmy bardzo dynamicznie. Jeśli już musimy, to poczekajmy ułamek sekundy i niech auto zacznie się toczyć. Manewrując na parkingu przełączamy skrzynię z trybu D na R i odwrotnie — po całkowitym zatrzymaniu auta. Działając w myśl tych zasad na pewno ograniczymy do minimum możliwość wystąpienia problemów eksploatacyjnych i awarii. □

DOOKOŁA KOŁA

Rosjanie tuningują Range Rovera

Rosyjski tuner Larte Design wziął na warsztat Range Rovera Evoque. Model zadebiutował na targach Essen Motor Show odbywających się z Niemczech. Model ma teraz groźniejszy charakter, który uzyskano instalując nowy grill, większe wloty powietrza oraz nowy przedni zderzak. Range Rover Evoque od Larte Design porusza się na nowych 21-calowych kołach aluminiowych, a wysokość jazdy została obniżona o 30 mm. Napęd pochodzi od 4-cylindrowego turbo diesla o pojemności 2,2 litra. Tunerzy z Moskwy podkreślił silnik ze 190 do 220 KM mocy oraz z 420 do 480 Nm momentu obrotowego.

Saab 9-3 Aero znów w produkcji

Od grudnia ruszy produkcja nowego modelu 9-3 Aero. Wprawdzie firma NEVS, która wykupiła Saabę już wcześniej uruchomiła fabrykę, ale dopiero od poniedziałku pełną parą ruszył montaż seryjny. Początkowo fabryka w Trollhättan w Szwecji będzie produkować model 9-3 Aero w wersji sedan. Później dołączy szersza gama produktów. Model prawie nie różni się do samochodu zbudowanego w 2011 roku, przeszedł tylko drobny facelifting. Pod maską znajdzie się 2-litrowy silnik benzynowy, a w planach jest także wersja elektryczna. Na razie produkcja będzie znajdować się na niskim poziomie, a do salonów pojazd trafi w przyszłym roku.

Stronę przygotował
Witold Janczys

PO KROPELCE

Alergie zwiększają
częstotliwość migren

Alergie i katar sienny mogą zwiększyć liczbę ataków i nasilenie migren.

Naukowcy przeanalizowali dane prawie 6 tysięcy osób cierpiących na migrenę. Dwie trzecie badanych miało sezonowe alergie lub katar sienny.

Uczestnicy z alergiami i katarem siennym byli o 33 proc. bardziej narażeni na migreny niż osoby bez tych dolegliwości. Kobiety są bardziej narażone na ataki migreny niż mężczyźni — cierpi na nią 18 proc. kobiet i 8 proc. mężczyzn.

Najlepsze śniadanie
— owsianka

Owsianka jest lepsza niż płatki zbożowe, jeśli chodzi o kontrolowanie apetytu, mówią amerykańscy naukowcy.

Owsianka od dawna jest znana ze swoich prozdrowotnych właściwości. Przykładowo, wykazano, że regularne jej jedzenie pomaga regulować poziom cholesterolu, utrzymać odpowiednią wagę i ustabilizować poziom glukozy we krwi. Taki posiłek to również dobre źródło witamin z grupy B, które są niezbędne dla utrzymania poziomu energii, metabolizmu i dobrego stanu zdrowia psychicznego.

Jedz orzechy
— żyj dłużej!

Uczeni odkryli, że ci, którzy codziennie jedli orzechy, byli o 20 proc. mniej narażeni na śmierć niż ci, którzy nigdy po nie sięgali.

Osoby regularnie jedzące orzechy rzadziej umierały na raka lub choroby serca. Orzechy od dawna mają sławę produktów zdrowego serca.

Stronę przygotowała
Helena Gładkowska

Przyczyny nadciśnienia tętniczego

Nadciśnienie tętnicze określane jest jako cichy zabójca. Nieleczzone uszkadza serce, nerki, mózg. Zwiększa ryzyko zawału, udaru i innych powikłań.

Jeśli pomiary wskazują wyższe niż 140 mm Hg dla ciśnienia „górnego” (skurczowego) i 90 mm Hg dla ciśnienia „dolnego” (rozkurczowego) są już powody do niepokoju.

Na to, jakie mamy ciśnienie, wpływa stres, jedzenie, ból, zmęczenie, alkohol, a nawet pora dnia. Ciśnienie zmienia się bowiem wraz z naszym funkcjonowaniem w ciągu dnia. Jest najwyższe rano, a obniża się późnym wieczorem, pewne wahania są zatem zupełnie normalne.

Zaleca się mierzenie ciśnienia dwukrotnie w ciągu dnia rano i wieczorem. Przyczyny nadciśnienia niezależne od nas:

Wiek — ryzyko wzrasta wraz z wiekiem, pierwsze objawy pojawiają się po 50. roku życia.

Płeć — do 50. roku życia nadciśnienie występuje częściej u mężczyzn, po 50. roku sytuacja odwraca się i ta przypadłość spotykana jest częściej u kobiet. Także od miejsca, w którym odkłada nam się tłuszcz, zależy ryzyko zachorowania na choroby układu krążenia. To zależy od poziomu testosteronu, dlatego panie zwykle tyją „w biodrach”, panowie zwykle borykają się z otyłością brzuszna. Tkanka tłuszczowa odkładająca się w jamie brzusznej jest wrażliwsza na działanie hormonów, podwyższa poziom tłuszczów w surowicy, stanowiąc dodatkowy czynnik ryzyka.

Obciążenie genetyczne — jeśli rodzic choruje na nadciśnienie, prawdopodobieństwo wystąpienia podobnego schorzenia pojawi się u co czwartego dziecka. Często „rodzinna” skłonność do występowania ciśnienia, to nic innego jak złe nawyki żywieniowe i siedzący styl życia wyniesiony z domu.

Co sprzyja występowaniu nadciśnienia: cukrzyca, bezdech senny, wysoki poziom cholesterolu. Podwyższone ciśnienie może być też wynikiem ciąży,

przyjmowania niektórych leków, np. środków antykoncepcyjnych, czy preparatów, w skład których wchodzi sterydy. Bywa jednak, że sami poprzez swoje zaniedbanie i lenistwo przyczyniamy się do pogłębienia ryzyka.

Przyczyny nadciśnienia zależne od nas: Palenie papierosów — jeśli palisz, musisz podjąć natychmiastową decyzję w walce z nałogiem. Nikotyna powoduje skurcz naczyń krwionośnych, ryzyko zawału czy udaru mózgu u palacza jest od 3 do 5 razy wyższe. Już ograniczenie papierosów przyniesie odczuwalne zmiany. Aktywność fizyczna okaże się mniej męcząca, serce zacznie wolniej bić, ciśnienie tętnicze ob-

zić się pomocne. Jeśli jednak przekroczysz zalecaną dawkę, osłabisz działanie leków hipotensyjnych. Dla mężczyzn dopuszczalne jest 20-30 g czystego etanolu, czyli 250 ml piwa, 100 ml wina lub 25 g wódki. Pod żadnym pozorem nie należy łączyć alkoholu z lekami, takie praktyki mogą nasilić działania uboczne.

Brak aktywności fizycznej. Sport musi stać się nieodłącznym elementem twojego życia. Codzienny spacer, basen czy gimnastyka przed telewizorem poprawi samopoczucie i napęli energią.

Zła dieta (nadmiar soli). Nadmierne spożycie soli ku-

U osób, które przekroczyły 50. rok życia leczenie farmakologiczne, może okazać się konieczne
Fot. Marian Paluszkiewicz

niży się. Po roku, bez papierosa ryzyko wystąpienia nadciśnienia zmniejszy się o połowę.

Nadwaga i otyłość. Z każdym dodatkowym kilogramem, wzmagamy zapotrzebowanie naszego organizmu na tlen, a przez to zwiększymy ilość krążącej krwi, obciążamy serca i naczynia krwionośne dodatkową pracą. Większa część chorych na nadciśnienie ma nadwagę. Często sama utrata wagi obniża ciśnienie na tyle, że zastępuje leczenie farmakologiczne.

Alkohol. Oczywiście alkohol w zbyt dużych ilościach. Niewielkie ilości alkoholu mogą oka-

zanie podwyższa ciśnienie. Jeśli borykasz się z problemami ciśnieniowymi, w twojej diecie płaska łyżeczka soli dziennie to absolutne maksimum.

Stres. Nie możemy uciec się, że całkowicie wyeliminujemy stres z naszego życia, możemy jedynie starać się nad nim zapanować. Długotrwały stres jest obciążeniem dla układu krwionośnego.

O ile w przypadku osób młodych profilaktyka jest wystarczająca, o tyle u osób, które przekroczyły 50. rok życia leczenie farmakologiczne, może okazać się konieczne. □

Wrażenia z pobytu naukowego

Trzydziestoosobowa grupa uczniów 10-12 klas szkół polskich z Wilna, Trok i rejonu wileńskiego 17-23 listopada uczestniczyła w projekcie „Uczeń zdolny — pasjonaci biologii”, zorganizowanym przez Wspólnotę Polską i Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (UWM) w Olsztynie na Wydziale Biologii i Biotechnologii. Razem z młodymi pasjonatami biologii w podróż udały się opiekunki-nauczycielki biologii: Regina Komar z Gimnazjum im. K. Parczewskiego w Niemenczyźnie, Beata Pietkiewicz ze Szkoły Średniej im. Sz. Konarskiego w Wilnie oraz Alina Burinskaja z Gimnazjum w Pogirach.

Pobyt trwał 7 dni, w ciągu których uczniowie pogłębiali swe wiadomości z różnych dziedzin biologii: botaniki, zoologii, anatomii, genetyki, mikrobiologii, ekologii.

Zaprzyjaźniliśmy się tam z grupą młodzieży z Czech. Zajęcia rozpoczęły się od wykładu inauguracyjnego o różnorodności biologicznej w Antarktyce wygłoszonym przez dr hab. Irenę Giełwanowską, prof. UWM, która podzieliła się wiadomościami z fascynujących licznych ekspedycji. Kolejne wykłady miały charakter praktyczny. Uczniowie mieli możliwość zapoznania się z różnorodnością mikroświata, czego dokonali przy pomocy różnych rodzajów nowoczesnych mikroskopów, obserwowali przebieg elektroforezy, zapoznali się z metodami ekspertyzy genetycznej, stosowanymi w kryminalistyce, wypróbowali przepływ prądu elektrycznego przez różne narządy człowieka, mieli możliwość samodzielnie wyhodować komórki i tkanki roślinne „in vitro”, obserwować ruch wody w roślinach.

W czasie wolnym od zajęć pasjonaci biologii z opiekunkami zwiedzili Kortowo — miasteczko studenckie nad jeziorem oraz zwiedzali zabytki kultury

Uczniowie mieli możliwość zapoznania się z różnorodnością mikroświata

Olsztyna, Olsztynka, Gietrzwałdu. Grupa mieszkała w Domu Polonii w Ostródzie, więc udało się także poznać to miasto. Uczniowie również mile spędzali czas na rozrywkach, takich jak pływanie w basenie, kręgle, wycinanki, spacer po nocnej Ostródzie.

Pobyt naukowy zakończył się wręczeniem certyfikatów uczestnictwa przez dziekana dr. hab. Tadeusza Kamińskiego prof. UWM, Wydział Biologii i Biotechnologii w Olsztynie, uczestnikom projektu.

Wszyscy wrócili zadowoleni, ze wzbogaconą wiedzą w dzie-

dzinie biologii, miłymi wrażeniami oraz nadzieją powrotu do Olsztyna.

Jesteśmy wdzięczni organizatorom: wiceprezesowi Zarządu Krajowego SWP Dariuszowi Piotrowi Bonisławskiemu ze Wspólnoty Polskiej, dr hab. Agnieszce Cieślak-Piotrowicz, prof. UWM, która wbrew wyteżonej własnej pracy zorganizowała po sześć zajęć praktycznych dziennie. Dziękujemy wykładowcom Wydziału Biologii i Biotechnologii UWM, którzy nie szczędząc własnego czasu z entuzjazmem przekazywali swą wiedzę młodzieży oraz nam, nauczycielom.

W niektórych wypadkach podczas jednego zajęcia z dziesięcioosobową grupą pracowały trzy pokolenia wykładowców: profesor, doktor nauk oraz doktorant. Szczególne podziękowania składamy Ilonie Puklicz, specjalistce ds. projektów SWP o/Olsztyn, która tak pilnie zarządzała budżetem, czuwała nad nami w nocy i w dzień, dzięki czemu dużo zwiedziliśmy, mieszkaliśmy w hotelu, smacznie odżywialiśmy się oraz mieliśmy wiele rozrywek! ☑

Beata Pietkiewicz

*w imieniu opiekunów
oraz młodzieży*

Fot. autorka

W czasie wolnym od zajęć pasjonaci biologii z opiekunkami zwiedzili Kortowo oraz zabytki kultury Olsztyna, Olsztynka, Gietrzwałdu

Zimna wojna między kobietami

Jak bardzo agresywna jest samica człowieka? Istnienie kobiecego współzawodnictwa wydaje się czymś oczywistym dla każdego, kto był w licealnej stołówce albo w barze dla singli.

Ale jego naukowe badanie do łatwych nie należy, ponieważ zjawisko to jest znacznie bardziej subtelne i pośrednie niż jego męska odmiana.

Teraz, gdy naukowcy przyglądają mu się znacznie bliżej, mówią, że ta „intrasexualna konkurencja” jest najważniejszym czynnikiem tłumaczącym presję, jaką odczuwają młode kobiety, by spełniać standardy zachowań i wyglądu fizycznego. Stare wątpliwości dotyczące konkurencji wśród kobiet to efekt analizy ewolucyjnej szans reprodukcyjnych w starożytnych społecznościach poligamicznych. Niektórzy mężczyźni byli ich całkowicie pozbawieni, ponieważ dominujący samiec miał kilka żon. Dlatego właśnie — chcąc mieć potomka — musieli współzawodniczyć, podczas gdy właściwie wszystkie kobiety miały to zapewnione.

Jednak nawet w tych tradycyjnych społecznościach kobiety nie były pasywnymi trofeami dla zwycięskich samców. Miały swoje własne pobudki, by rywalizować ze sobą o bardziej pożądanym partnerów i więcej zasobów dla swoich dzieci. Dziś, gdy większość ludzi żyje w monogamicznych związkach, większość kobiet napotyka takie same trudności w kwestii prokreacji, jak mężczyźni.

By sprawdzić, jak studentki reagują na rywalki, naukowcy zgromadzili grupę młodych kobiet w laboratorium na McMaster University w celu przeprowadzenia tego, co rzekomo miało być panelem na temat kobiecej przyjaźni. Ale prawdziwy eksperyment zaczął się, gdy do sali weszła inna kobieta z pytaniem, gdzie może znaleźć jednego z badaczy.

Kobieta ta została wybrana przez naukowców Tracy Vail-

lancourt i Aanchala Sharmę, ponieważ ucieleśniała cechy uważane za atrakcyjne z ewolucyjnego punktu widzenia, co oznacza proporcjonalne biodra w stosunku do talii, zdrową skórę, duże piersi. Czasem miała na sobie podkoszulek i dzinsy, a czasem obcisłą bluzkę z dużym dekoltem i krótką spódnice. Będąc w spodniach przyciągała niewiele uwagi i żadnych negatywnych komentarzy ze strony studentek. Ale gdy była ubrana w drogi komplet, właściwie wszystkie stu-

Inne badania dowiodły, że im bardziej atrakcyjna jest dorastająca dziewczyna lub kobieta, tym bardziej prawdopodobne, że stanie się celem pośredniej agresji ze strony rówieśniczek. „Kobiety są w rzeczywistości zdolne do agresji wobec innych, zwłaszcza kobiet, które postrzegają jako rywalki” — mówi Vaillancourt. — „Badania pokazują także, że tłumienie kobiecej seksualności jest wymuszane przez same kobiety, a niekoniecznie przez mężczyzn. (...) Kobiety, które sprawiają,

mężczyźni. Za tę presję regularnie obwiniane są ultrachude kobiece wzorce pokazywane w magazynach i w telewizji, ale Christopher J. Ferguson i inni badacze twierdzą, że to głównie wynik współzawodniczenia kobiet z rówieśniczkami, a nie obrazów pokazywanych w mediach.

Zauważył on, że kobiece niezadowolenie z własnego ciała nie zależy od tego, co kobiety oglądają w telewizji. Ferguson odkrył jednak, że bardzo prawdopodobne jest, iż kobiety czują się gorzej, gdy porównują się z rówieśniczkami w swoich własnych kręgach towarzyskich, lub nawet gdy znajdują się w pokoju ze szczupłą nieznajomą, jak na przykład z asystentką Fergusona, która przeprowadziła eksperyment ze studentkami. Gdy miała makijaż i eleganckie, dopasowane ubranie, studentki były mniej zadowolone ze swoich własnych ciał niż gdy była w szerokim swetrze i bez makijażu. Czuly się jeszcze gorzej, gdy razem z nią był w pomieszczeniu atrakcyjny mężczyzna.

„Współzawodnictwo między samicami wydaje się wrażliwe na okoliczności, które są szczególnie powszechne w zamożnych społeczeństwach” — mówi Ferguson.

W tradycyjnych wioskach ludzie wychodzili za kogoś z sąsiedztwa w młodym wieku, ale młodzi mężczyźni i młode kobiety w nowoczesnych społeczeństwach mogą odkładać związek małżeński w nieskończoność, podczas gdy szukają lepszych partii. Rezultat to więcej konkurencji, ponieważ więcej jest rywali i rywalki. Nie ma już żadnych naukowych wątpliwości — obie płcie grają po to, by wygrać.

„New York Times”

Im bardziej atrakcyjna jest kobieta, tym bardziej prawdopodobne, że stanie się celem agresji ze strony rówieśniczek **Fot. archiwum**

dentki reagowały wrogością. Gapiły się na nią, mierzyły od stop do głów, wywracały oczami, a czasem okazywały wręcz złość.

Jednak do większości zachowań agresywnych dochodziło po wyjściu kobiety z sali. Wtedy studentki śmiały się z niej i kwestionowały jej motyw.

Wyniki eksperymentu harmonizują z dowodami na to, że ta forma pośredniej agresji jest częściej wykorzystywana przez dorastające i młode kobiety niż przez starsze, które po ślubie mają mniejszą motywację do poniżania rywali.

że seks staje się zasobem zbyt łatwo dostępnym, zagrażają pozycji władzy całej grupy, dlatego też wiele kobiet jest szczególnie nietolerancyjnych wobec tych, które są rozwiązać”

Agresywna konkurencja między kobietami może mieć negatywne skutki na niektóre z nich, np. w postaci presji spełnienia niemożliwych standardów, m. in. dostosowania się do obecnej mody na chude ciała. Badania dowodzą, że uważany przez kobiety za idealny kształt kobiecego ciała jest chudszy niż przeciętna i chudszy niż ten, który za idealny postrzegają

UŚMIECHNIJ SIĘ

Hrabia wraca niespodziewanie do domu i widzi, że hrabina jest jakaś niespokojna. Zaczyna podejrzewać, że jakiś obcy mężczyzna musi być w mieszkaniu. Otwiera szafę hrabiny — pusto. Otwiera swoją szafę, a tam na drążku wisi skulony gach.

— Moja droga. Następnym razem gdy coś z siebie zdejmujesz wieszaj w swojej szafie.

Przed snem Jasio dokładnie się czesze i zakłada garnitur.

— Dlaczego tak się stroisz? — pyta siostra.

— To na wszelki wypadek, gdybym przysnił się Anecie.

Straż pożarna wraca z akcji pożarowej. Komendant pisze raport:

— Ugasiliśmy pożar w stodole. Żadna krowa nie spłonęła, dziesięć utonęło.

— Dlaczego tak późno wróciłeś z podwórka? — pyta mama Bolka.

— Bo bawiliśmy się w pociąg, który miał 2 godziny spóźnienia.

Zima, las, pada śnieg. Po lesie chodzi podenerwowany niedźwiedź. To złamie choinkę, to kopnie w drzewo, to pogoni wilka — ogólnie — mocno wściekły! Chodzi i gada:

— Po jaką cholere piłem tę kawę we wrześniu...

— Już ja pokażę mojej siostrze — grozi Jaś.

— O co chodzi? — pyta kolega.

— W zeszłym roku nazwała mnie hipopotamem.

— To dlaczego czekałeś tak długo?

— Bo dopiero w tym roku zobaczyłem w zoo, jak wygląda hipopotam.

— Janie, podaj strzelbę.

— Jaśnie pan będzie polował?

— Głupcze! Zmieniam służbę.

FOTODOWCIP

Małe konie	Stąła posada	Pseud. Sema-deli	Aslan Pierw. chemicz.	Imię królowej Polski
		...na świat	4	
6	Imię lub uczonego	Fakty		
Rewolwer bębnowy	Rozdział Koranu		10	
		Mknie na sygnale		Łucz-nik węgla
5				
Torbiel	Auto z Niemiec	Naturalny filtr Łobuz		
Odnazka			3	Trumf
		Brzeg Egip. bóg Koptos		
2				
Obłok mgły	Miłośnik Skala osadowa	1		
			Na pasiece	7
9				
Dowód niewinności		Czysty zysk	8	

Dawno by świat diabli wzięli, gdyby brakło...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie — dokończenie powiedzonka.

Ułożył Kazimierz Wołodko

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 3 GRUDNIA

Poziomo: chwast, ar, polka, kra, anion, Atka, Ossa, montaż, Su, nazwa, rad, unik, eta, lido, Oka, zakat

Pionowo: hart, kurek, wrak, ata, Amanda, ospa, atonok, Zula, listownik, kosa, „Aida”, apanaże, kot

Hasło: Adamowicz

KALENDARIUM

Środa (4.XII) jest 338. dniem roku. Do końca roku pozostało 27 dni.

Znak Zodiaku — Strzelec.

Wschód Słońca — 8.23. Zachód — 15.55. Długość dnia — 7 godz. 32. Księżyc — Now.

1803 — zmarł Dawid Zygmunt Pilchowski (ur. 1735), ksiądz, biskup wileński, wizytator szkół Komisji Edukacji Narodowej, profesor literatury polskiej i łacińskiej w Szkole Głównej Litewskiej, poeta.

1933 — urodził się Jerzy Ochmański (zm. 1966), historyk polski, badacz dziejów Litwy,

autor „Historii Litwy”.

1933 — urodziła się Barbara Sidorowicz (zm. 2004), nauczycielka szkół polskich na Wileńszczyźnie, autorka wierszy, bajek i opowiadań dla dzieci.

1963 — urodził się Siergiej Bubka, ukraiński skoczek o tyczce, rekordzista świata (6.14 m na stadionie i 6.15 m w hali).

2006 — rozpoczął działalność Instytut Kresowy w Warszawie, placówka naukowo-edukacyjna, zadaniem której jest dokumentowanie i prowadzenie badań nad historią oraz kulturą Kresów Wschodnich.

	
6.00	Labas rytas, Lietuva
9.00, 17.00	„Kobra 11”. Serialas. N-7
10.00	Nacionalinis šokio talentų konkursas „Šok” (kart.)
12.00	„Namelis prerijoje”. Serialas
13.00	Emigrantai
13.55, 14.10	Labas diena, Lietuva
14.00, 15.30	Žinios
15.50, 0.10	„Viena byla dviem”. Serialas. N-7
18.00	Šiandien. Aktualijų laida (su vertimu į gestų kalbą)
18.45	Keliai. Mašinos. Žmonės
19.00	21.00, 22.05 Labdaros akcija „Maltiečių sriuba”
20.25, 22.00	Loterija „Perlas”
20.30	Panorama
21.30, 22.05	Lietuva gali
22.40	Vakaro žinios
22.55	Užsienio naujienos
23.10	„Prisikėlęs faras”. Serialas. N-7
1.25	Visi namie. Sveiko humoro laida (kart.)
	
8.05	„Namelis prerijoje”. Serialas
8.50	Kultūrų kryžkelė. Vilniaus albumas (Album wileński). Laida lenkų kalba
9.00	Labas rytas, Lietuva (kart.)
11.30	„Kapinių dumblas”. Drama. N-7
13.05	Naktinis ekspresas
13.35	Bardų festivalis „Akacijų alėja 2013”

14.30	Tarmių metai
15.00	Visi namie
15.30	Posūkiai
16.20	Labas diena, Lietuva (kart.)
17.40	Žinios (kart.)
18.00	Kultūrų kryžkelė. Rusų gatvė
18.15	Linksmoji knyga
18.45	Istorijos detektyvai
19.15	Durys atsidaro
19.45	„Malavoljai”. Drama
21.20	...formatas
21.35	„Kunigo naudą velniai gaudo”. TV filmas
22.15	Monoopera „Žmogaus balsas”
23.00	Naktinis ekspresas
23.30	Panorama (kart.)
24.00	Koncertas „Vaidmenys”
	
6.20	„Nickelodeon” pristato. „Žuviukai burbuliukai”. Anim. serialas
6.50	„Linksmieji Tomas ir Džeris”. Anim. serialas
7.20	„Vėžliukai nindžės”. Anim. filmas
7.50	„Volkeris, Teksaso reindžeris”. Serialas
8.50	KK2 (k.). N-7
9.40	„Judantis objektas”. Serialas. N-7
10.40	Jubiliejinis Iljos Rezniko koncertas (k.)
12.55	„Nickelodeon” valanda. „iKarli”. Serialas
13.25	„Vėžliukai nindžės”. Anim. serialas.
13.55	„Audra”. Telenovelė
15.00	„Atpildas”. Serialas
17.00	Labas vakaras, Lietuva
17.40	„Namai, kur širdis”. Serialas

18.30, 21.30	Žinios
19.30	KK2. N-7
20.20	„Baisiausia mano gyvenimo savaitė” (1). Serialas
21.05	Kriminalų TOP 10. N-7
21.45	Renkamės Europą
22.00	„Nesuvokiama grėsmė”. Trileris. N-14
23.55	„Ištatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius”. Serialas
0.50	„Karališkos kančios”. Serialas. N-7
1.45	„Rubikonas”. Drama
	
6.30	Televitrina
7.00	Nacionalinė loterija
7.03, 13.00, 17.00	„Muchtaras sugrįžimas”. Serialas
8.00	Yra kaip yra (k.). N-7
9.00	„Jūrų velniai”. Serialas
11.00, 16.00, 1.50	„Prokurorų patikrinimas”. Serialas
12.00, 1.20	Kalbame ir rodome
14.00	„Runkelių sala”. N-7
15.00	„Narutas. Viesulo kronikos”. Anim. serialas
15.30	„Avataras”. Anim. serialas
18.00, 19.30	Žinios
18.25, 0.50	„Spąstai”. Serialas
20.00	Dviracio šou
20.30	Yra kaip yra. N-7
21.30	„Misija. Marsas”. Trileris
23.45	„Bordžijos”. Serialas. N-14
2.55	Bamba TV. S
	
6.40	Teleparduotuvė
6.55, 7.25, 14.00	„Kempiniukas

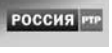
	Plačiakelnis”. Anim. serialas. N-7
7.55	„Meilės triumfas”. Drama. N-7
8.55	„Meilės sukuryje”. Drama
10.00, 10.30	„Pamiršk mane”. Drama. N-7
11.00	TV Pagalba
11.55	Kvieskite daktarą!
12.25	„Juodoji skylė”. Serialas. N-7
12.55	„Ant bangos” (1). Anim. serialas. N-7
13.30	„Antinas Narsuolis”. Anim. serialas
14.30	„Simpsonai”. Anim. serialas
15.00	„Rosarija”. Drama. N-7
16.00	„Nepaklusni širdis”. Drama. N-7
17.00	TV Pagalba
17.55	Kvieskite daktarą!
18.30, 21.30	TV3 žinios
19.30	„Motery laimė”. Serialas. N-7
20.00	Motina ir du sūnūs. N-7
20.30	Laikykis!
20.57	Misija „Lituanica 80”
21.00	„Pasmerkti 2”. Serialas. N-7
22.00	Vikingų loto
22.05	„Elementaru”. Drama. N-14
23.05	„CSI Niujorkas”. Serialas. N-14
0.05	„Terra Nova”. Serialas. N-14
1.05	„Čikagos kodeksas”. Drama. N-14
2.00	„Choras”. Serialas. N-7
2.50, 3.15	„Mažylė Houpi”. Komedija. N-7
	
6.10, 14.00	TV parduotuvė
6.30, 10.45	Reporteris
7.15, 14.30, 18.35	„Žinių

	naujienos”. Humoro laida
7.30	„Albanas”. Serialas
9.40, 14.50, 0.40	„Klounas”. Serialas. N-7
11.35, 23.20	„Šerifas”. Serialas. N-14
12.40	Patriotai
14.25, 17.20	Lietuva tiesiogiai
16.00, 17.00, 18.00	Žinios
16.20	Gamink sveikiau!
18.50	„Levas Trockis. Pasaulinės revoliucijos paslaptis” (1). Dok. filmas. N-7
19.55	„Albanas”. Serialas
21.00, 1.45	Reporteris
21.37, 2.22	Aktyvi Lietuva
21.42, 2.27	Orai
21.45, 1.50	Žinių naujienos
22.00	Šamokslo teorija
23.20	Patriotai
2.30	Lietuva tiesiogiai
	
7.15, 15.00	Teleparduotuvė
7.50	„Mikė Pūkuotukas”. Anim. serialas
8.00	„Gyveno kartą šuo”. Anim. filmas
8.05	„Mikė Pūkuotukas eina į svečius”. Anim. filmas
8.15	„Supermeno nuotyčiai”. Anim. serialas
8.40	„Žvėrelių būrys” (1). Anim. serialas
9.05	„Betmeno nuotyčiai”. Anim. serialas
9.30	„Ogis ir tarakonai”. Animacinis serialas
10.00, 18.00	„Auklė”. Komedija
11.00	„Naujieji Robino Hudo nuotyčiai”. Serialas
12.00	„Trauma”. Serialas
13.00	„Purpurinis deimantas”. Telenovelė

	
24.00, 18.00	Со-мнение
1.00, 10.00, 21.00	С. „Капкан” 2.00, 11.00 Худ. фильм „Холодный март”
4.00	Особое мнение 5.00, 14.00, 20.00 С. „Принцип Хабарова” 6.00 Особое мнение. Экономические новости 7.00 Мультфильмы
8.00	Вечерние новости из Америки 9.00 С. „Агентство „Золотая пуля” 13.00, 17.00 С. „Аэропорт-2” 15.00, 23.30 Городские легенды 15.30, 23.00 Американский ликбез 16.00, 19.00, 22.00 Сейчас в мире 16.08, 19.08, 24.00 Особое мнение

	
7.00	„Литовское „Время” (на литовском языке) 7.10 Детский клуб: „Сандокан”
7.35	Детский клуб: „Зверята” 8.35 35 Правил жизни 9.30, 17.05 С. „Поцелуй!” 11.35, 21.05 „Легальный допинг”. Многосерийный фильм 13.25, 18.45 Моя правда
15.15	Премьера! „Звёздная жизнь” 16.50, 2.55 „Поцелуй!”. Мелодрама
20.30, 0.40	Литовское „Время” (на русском языке) 22.55 Литовское „Время” (на литовском языке) 23.05 Звёздная жизнь

	
5.00, 6.20, 7.15	Доброе утро, Беларусь! 6.00, 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 18.00, Новости
6.05, 7.05, 14.10	Деловая жизнь
6.10, 7.10	Зона Х 7.45 Слово Митрополита Филарета
8.10, 17.05	С. „Адъютанты любви” 9.00 Камертон 9.25 Земельный вопрос 9.50 Белорусское времечко
10.45	Секрет фирмы 11.10, 18.50 С. „Монтекрристо”
12.05	Здоровье 12.45 Худ. фильм „Дожди по всей территории” 14.15 Сфера интересов 14.30 День в большом городе 15.25, 21.00 С. „Затмение” 16.15 Сделано

16.40	Камертон 18.20 24 вопроса 19.40 Специальный репортаж 20.00 Панорама
20.45	Актуальное интервью
21.50	Белорусское времечко
22.40	Худ.фильм „Снежная любовь, или Сон в зимнюю ночь” 1 с. 23.45 Реальный мир
	
6.00	Утро России 10.00
1000	мелочей 10.35 О самом главном 11.15 С. „Детективное агентство „Иван да Марья” 12.00, 15.00, 18.00 Вести 12.25, 15.10, 17.40 Вести-Москва 12.40 Особый случай 13.25 С. „Хозяйка моей судьбы” 14.10 С. „Тайны института благородных девиц” 15.25 Academia.

„Русский футуризм” 16.10 Док.сериал „Запечатленное время”. „Крылатый корабль”	16.40	Новости культуры
16.55, 18.40 С. „Остров ненужных людей” 19.35 Прямой эфир 20.35 С. „Русская наследница” 21.25 С. „Шерлок Холмс” 23.00 Восход Победы. Днепр: Крах Восточного вала 23.50 Сати. Нескучная классика...		
		
4.30, 11.00	Званный ужин 5.30 Смотреть всем! 6.00, 10.00, 21.20 Экстренный вызов 6.30, 10.30, 17.00, 21.00 Новости	24 7.00 Засуди меня 8.00 Верное средство 9.00, 17.30 С.

14.00 Magijos meistrai
15.30 „Šeimynėlė”.
Komedija. N-7
16.00 „Įstatymas ir tvarka”.
Serialas
17.00 Langai. N-7
19.00 „Tūkstantis ir viena
naktis”. Telenovelė
21.00 „Hankokas”. Veiksmo
filmas. N-7
22.45 „Dūmas”. Serialas N-14
23.45 „Vampyro
dienoraščiai”.
Melodrama
0.40 „Taikinas” (1). Serialas

9.15, 14.30 Teleparduotuvė
9.30 Adrenalinas
10.05, 16.00 „Beverli Hilsas
90210”. Drama
11.00, 17.00 „Medikopteris”.
Drama. N-7
12.00, 18.00 „Kastlas”.
Drama. N-7
13.00, 13.30, 20.00, 20.30
„Vedęs ir turi vaikų”.
Komedija. N-7
14.00, 21.00, 2.50
„Rezidentai”.
Komedija. N-7
19.00, 0.45 „CSI. Majamis”.
Serialas. N-7
21.30 „P2”. Siaubo. S
23.45 Europos pokerio
turas. N-14
1.35, 2.00 „Bobo užkandinė”.
Anim. serialas. N-7

7.05 Świat się kręci
8.05 Ex Libris
8.25 S. „Gruby”
9.00, 10.00, 10.30, 11.00
Pytanie na śniadanie
9.50 Panorama
10.25, 10.55 Pogoda
11.30 Flesz historii
11.45 Polonia w komie

12.00 Polonia 24
12.40 S. „Galeria”
13.00 S. „Barwy szczęścia”
13.25 Łamigłówka: Pomnik
historii
13.35 Wiadomości
13.50 S. „Wiedźmin”
14.55 Wielki test o zdrowiu
16.40 S. „Złotopolscy”
17.10 Po prostu
17.55 S. „Galeria”
18.20 Polonia w komie
18.30 Teleexpress
18.50 Łamigłówka: Pomnik
historii
18.55 50. KFPP Opole 2013:
Gala jubileuszowa
19.50 S. „Barwy szczęścia”
20.25 Wilnoteka
20.45 Dobranocka
21.00 Wiadomości
21.30 Sport
21.35 Pogoda
21.40 Łamigłówka: Pomnik
historii
21.50 S. „Siła wyższa”
22.45 Polonia w komie
23.00 Polonia 24
23.45 Kabaretowy Klub
Dwójki
0.45 Bierście się bracia
do broni
1.15 Made in Poland
1.45 S. „Galeria”
2.10 Łamigłówka: Pomnik
historii
2.15 S. „Gruby”
2.45 Dobranocka
3.00 Wiadomości
3.25 Sport
3.30 Pogoda
3.45 S. „Siła wyższa”

6.30 We dwoje
7.50 Męski typ: Adam
Małysz
8.20 S. „Sąd rodzinny”
9.15 S. „Sędzia Anna Maria

Wesołowska”
10.15 S. „Dr House 2”
11.10 S. „Ostry dyżur 10”
12.15 Mango
13.50 S. „Sąd rodzinny”
14.50 S. „Sędzia Anna Maria
Wesołowska”
15.50 S. „Bananowy
doktor 4”
16.50 S. „Czerwony Orzeł 4”
18.00 S. „Przepis na życie”
19.00 S. „Dr House 2”
20.00 S. „Bananowy
doktor 4”
21.00 „List w butelce” -
melodramat
23.40 S. „Bezimienni”
0.40 „Fred Claus, brat
Świętego Mikołaja” -
komedia
3.05 Arkana magii
5.15 Druga strona medalu:
Cherie Blair

6.20 Po prostu
6.55 TVP Info w TVP 1
9.00 Wiadomości
9.05 Pogoda
9.10 Polityka przy kawie
9.25 Telezakupy
10.00 S. „Ojciec Mateusz 6”
10.55 Natura w Jedyńce
12.00 Świat się kręci
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes
13.45 Natura w Jedyńce
14.50 Jaka to melodia?
15.25 S. „Moda na sukces”
16.00 Wiadomości
16.10 Pogoda
16.15 S. „Klan”
16.45 S. „Drużyna A”
17.40 Polska non stop
18.00 Teleexpress
18.15 Pogoda
18.25 Jaka to melodia?
18.55 S. „Klan”
19.30 Świat się kręci
20.20 Przepis dnia

20.30 Wiadomości
21.00 Sport
21.05 GOL T-Mobile
Ekstraklasa
21.10 Pogoda
21.15 S. „Pięty stadion”
21.25 „Rambo 3” - film
sensacyjny
23.15 „Odłot” - dramat
1.00 S. „Transporter”
2.00 S. „Drużyna A”
2.55 Świat się kręci
3.55 „Rambo 3” - film
sensacyjny
5.40 Notacje: Barbara
Krafftówna

7.00 S. „Faceci do wzięcia”
7.30 Zaklinaczka dzieci
8.05 S. „M jak miłość”
9.00, 9.25, 9.55, 10.15, 11.00
Pytanie na śniadanie
9.20 Pogoda
9.50 Panorama
10.10, 10.55 Pogoda
11.35 S. „Barwy szczęścia”
12.10 S. „Na dobre i na złe”
13.15 Makłowicz w podróży
13.40 Wojciech Ciejrowski -
boso przez świat
14.20 S. „Szkola życia”
15.10 19. Festiwal Kabaretu w
Koszalinie 2013
16.05 S. „Rodzinka.pl”
16.45 Panorama kraj
17.10 Pogoda
17.20 S. „M jak miłość”
18.15 S. „Szkola życia”
19.00 Panorama
19.35 Sport telegram
19.45 Pogoda
19.50 Jeden z dziesięciu
20.30, 21.05 S. „Barwy
szczęścia”
21.40 S. „Na dobre i na złe”
22.45 Orkiestra
0.20 „Komedia
romantyczna” - komedia
1.50 S. „Zabójcze umysły 2”

2.45 Show z humorem: „I
kto to mówi?”
3.30 „Komedia romantyczna”
- komedia
4.55 S. „Pogoda na piątek” (1)

9.15 Portrety: Wild Man
Blues
11.15 „Straszny sen
Dzidzusia
Górkiewicz” - komedia
13.00 Libera - Przewodnik
po sztuce
13.20 Rockowe granie w
środek: „Dżem - List
do R.” (1)
14.25 „Gdzie jesteś, Luiz?” -
film krótkometrażowy
15.00 19.40, 20.25, 20.50,
0.40, 1.40 Laureaci Nagrody
Ministra Kultury i
Dziedzictwa
Narodowego dla
uczniów szkół
artystycznych
15.05 „Straszny sen
Dzidzusia
Górkiewicz” - komedia
17.00 Program artystyczny
17.30 Co Ty wiesz o nauce?:
Mózg
17.50 Portrety: Wild Man
Blues
19.50 „Gdzie jesteś, Luiz?” -
film krótkometrażowy
20.30, 20.35 Wieczorynka
21.00 Informacje kulturalne
21.20 Studio Kultura -
rozmowy
21.25 „Falstaff” - opera
Giuseppe Verdiego
23.50 „Kiedys będziemy
szczęśliwi” - film
dokumentalny
0.45 Animator
1.25 Informacje kulturalne
1.45 „Gra” - dramat
4.00 WOK - Wszystko
o Kulturze

„Пропащие без вести” 12.00,
13.00 Семейные драмы 14.00,
15.00 Не ври мне! 16.00 Верное
средство 18.30 Спецпроект
с М.Задорновым: „Рюрик.
Потерянная быль” 20.15 Док.
фильм „Отцы и дети” 21.40
Худ.фильм „Крик 2” 24.00
Мошенники

24.00, 9.30 GTA. Следующий
уровень 0.20, 13.30 Автоспорт
0.45 Тест-драйв 0.50, 13.15,
19.15 Футбол 1.05, 9.45, 14.00,
15.30, 18.30, 21.00 Снукер
11.45 Теннис 12.15 Вот это
да!!! 19.30, 20.50 Избранное
по средам 19.35 Конный
спорт 20.35 Новости конного
спорта 20.40 Новости гольфа

20.45 Новости парусного
спорта 20.55 Спорт и Ко 24.00
Теннис

0.05, 4.50 Особое меню от
Беара Грилла 0.55, 8.25
Разрушители легенд 1.45,
6.10, 17.05 Как это сделано?
2.10 Быстрые и громкие 3.05,
11.10, 12.05 Махинаторы 4.00,
13.25 Золотая лихорадка
5.40, 17.35 Как это устроено?
6.35, 7.05, 14.20, 14.50, 16.10,
16.40 Охотники за складами
7.30, 21.00 Сквозь кротовую
нору 9.20 Беар Гриллс. Как
остаться в живых 10.15
Быстрые и громкие 12.30
Оружие по-американски
15.15 Золото джунглей

18.00 Пятёрка лучших 19.00
Крупнейший в мире корабль
20.00 Как устроена Земля
21.55 Top Gear США 22.50
Мафия амишей. Священная
война 23.40 Молниеносные
катастрофы

3.20 Линия защиты 4.00
Настроение 6.40 Док. фильм
„Великие праздники.
Введение во храм Пресвятой
Богородицы” 7.05, 9.50
Худ.фильм „Дальше
- любовь” 11.00, 19.45
Петровка, 38 12.30, 15.30,
20.00, 22.00 События 11.20
„Белая трость”. Концерт-
акция 12.50 Город новостей
13.10 Наша Москва 13.25 С.

„Семнадцать мгновений
весны” 14.50 Доктор И... 15.50
Линия защиты 16.25 Право
голоса 17.30 Город новостей
17.50 С. „Охраняемые лица”
20.20 С. „Мистер Монк.
Дефективный детектив”
21.10 Док.фильм „Далай-
лама. Хранитель звёздных
тайн” 22.25 Русский вопрос
23.15 Худ.фильм „Соло на
минном поле”

3.00 С. „Адвокат” 4.00
НТВ утром 6.35, 8.20 С.
„Возвращение Мухтара” 8.00,
11.00, 14.00, 17.00 Сегодня
8.55 До суда 9.55, 11.25 Суд
присяжных 12.35 Дело
врачей 13.30, 16.30 Обзор.

Чрезвычайное происшествие
14.25 Прокурорская
проверка 15.40 Говорим и
показываем 17.30 С. „Розыск”
21.15 Сегодня. Итоги 21.35
Сериал „СОБР”

0.50, 6.50, 12.50 „Лошадь,
скрипка... и немножко
нервно” 1.30, 7.30, 13.30
„Дон Сезар де Базан” 3.55,
9.55, 15.55 „С любимыми не
расставайтесь” 5.30, 11.30
„Блокада. „Пулковский
меридиан” 17.30, 23.30
„Блокада. „Ленинградский
метроном” 19.30
„Рокировка в длинную
сторону” 21.30 „Молодая
жена”

USŁUGI

Centrum rodzinne „Šeimos menas” udziela pomocy psychologicznej w jęz. polskim i rosyjskim dla dzieci i dorosłych.

Tel.: 8 659 13745, 275 88 91

Proponujemy Państwu luksusowe i prestiżowe samochody klasy BMW 7 na niepowtarzalne wesele oraz inne chwile Waszego życia.

Dzwoncie teraz —

tel. 8 621 22348

www.bmw-vestuvems.lt

PRACA

Zatrudnię dwóch młodych mężczyzn do pracy w zakresie obsługi. Vilnius, tel. 8 616 35870

KWIATY

Weselne,
okazyjne,
żałobne

wiązanki i kompozycje

Dostawa kwiatów • Pakowanie prezentów

Vilnius, Sodų 24-9, tel. (8-5) 2331478,
kom.+370 671 35739

Codziennie 6.30 - 21.00

(Zam. 536)

ZAGINĄŁ PIESEK

10-11-2013 w Wielkiej Rzeszy zaginął piesek

Niemiecki szpic z długą sierścią o jasnym zabarwieniu brązowo/pomarańczowym w wieku około 8 lat.

Osoby, które zauważyły lub znalazły go, proszone są o skontaktowanie się

tel. 868668985

Znalezcę wynagrodzimy.

OCIEPLANIE ŚCIAN
przez wypełnienie
przestrzeni

Tel. (8-615) 56000

Wynajem autokarów

SOFINA

Usługi transportowe, turystyczne

Vilnius, tel. 8 699 05488

Doradztwo, dostawa i montaż kotłów „OGNIWO”
centralnego ogrzewania.

Na ekogroszku i na twardym paliwie.
Drewno, brykiet, węgiel.

Tel. 8 5 2720035; kom. 868370649

Tadeusz

Informuojame, kad 2013-12-19 d. 13 val. 00 min. bus atliekami geodeziniai matavimai žemės sklype, kad. Nr.: 4112/0100:42, esančiame Lozoriskų vs., Buivydžių sen., Vilniaus r. sav. Kviečiame gretimų žemės sklypų, kad. Nr. 4112/0200:29, 4112/0200:35 savi-ninkus į šiuos matavimus. UAB „Krianta”, tel. pasiteirauti: (8 5) 277 9655, mob. 8 610 97936.

Zam. 1821

„Dziecko zawsze może nauczyć dorosłego trzech rzeczy: cieszyć się bez żadnego powodu, ciągle być czymś zajęтым i ze wszystkich sił domagać się tego, czego pragnie”.

„Pięta góra” P. Coelho

Szanowni Rodzice, Dziadkowie i Krewni!

4 grudnia 2013 r. w godz. 12.00-16.00 radni Frakcji AWPL m. Wilna serdecznie zapraszają

do Domu Kultury Polskiej w Wilnie (ul. Naugarduko 76)

na I Forum Polskich Przedszkoli m. Wilna

w ramach jubileuszowego X Festiwalu

„Bajeczki z przedszkolnej półeczki”, organizowanego tradycyjnie przez Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Rodzice i goście Forum będą mogli bliżej zapoznać się z polskimi przedszkolami naszego miasta, obejrzeć prezentacje

i stoiska poszczególnych placówek,

nawiązać kontakt z dyrekcją oraz pracownikami

i skorzystać z konsultacji specjalistów — logopedy, psychologa.

Przedstawiciele administracji samorządu miasta Wilna

udziela wszelkich informacji, dotyczących

przyjęcia dziecka do przedszkola.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych!

UAB „CHURMA”
SPRZEDAJE:

- SUCHY DESKI PODŁOGOWE, LISTWY PODŁOGOWE, OBWÓDKI
- SZALÓWKĘ Z DREWNA DRZEW LIŚCIĄSTYCH I IGLASTYCH
- DESKI PIŁOWANE I NIEPIŁOWANE, LEGARY, KROKIEW I IN.
- WSZYSTKO DLA ŁAŻNI, DRWA

Vilnius, tel.: (85) 265 64 59, (8618) 41164

ZZET
PICTURES

FILMOWANIE - DLA PRAWDZIWYCH SMAKOSZY

Więcej informacji na www.zzet.lt

+370 662 01727

UAB „Dzūkijos miškas”

Członek Litewskiego Stowarzyszenia
Właścicieli Lasów

KUPUJEMY LAS
Z ZIEMIĄ I NA WYRĄB

- Projekty regulacji leśnej
- Poręby
- Konsultowanie właścicieli lasów.

Zwracać się: tel. 8 686 57593

Faks (8 37) 20 07 87

E-mail ausra@dzukijosmiskas.lt

RESTAURACJA „VIVA TRAKAI”

zaprasza na organizację
rodzinnych uroczystości, ważnych
biznesowych spotkań i
romantycznych imprez.

— kuchnia litewska i europejska —
przytulny hotel i łaźnia
nad brzegiem jeziora

Galvės 1, Trakai, tel. 864088885 www.vivatrakai.lt

Centrum handlowe w Pekinie w Chinach szykuje się do świąt

Fot. EPA-ELTA

Miasta toną w ciemnościach

Awaria sieci energetycznej pogryzła w ciemnościach na kilka godzin stolicę Wenezueli — Caracas i kilka innych miast kraju.

Awaria nie zakłóciła funkcjonowania wenezuelskich rafinerii ropy, które zasilane są przez własne generatory.

Przerwy w dostawie energii elektrycznej zdarzają się w Wenezueli stosunkowo często. Przyczyny to racjonowanie energii lub awarie przestarzałej sieci. Podczas awarii we wrześniu br. prezydent Nicolas Maduro oskarżył opozycję o jej spowodowanie. Wezwał też wojsko do zapewnienia bezpieczeństwa do czasu przywrócenia dostaw prądu. □

Ptak porwał kamerę, nagrał swoją podróż

Swoją 110-kilometrową podróż uwiecznił bielik białobrzuchy, duży ptak z rodziny jastrzębiowatych, który porwał kamerę wideo zainstalowaną w maju w zachodniej Australii w celu obserwacji krokodyli.

Na nagraniu widać trzepoczące skrzydła ptaka w chwili, gdy porywa kamerę. W obiektywie pojawia się również jego dziób.

Strażnicy odpowiedzialni

za ochronę przyrody w maju umieścili kamerę z czujnikiem ruchu w dolinie Margaret River, licząc na obserwację zachowań krokodyli. Jednak urządzenie, o długości 10-15 centymetrów i szerokości 5 centymetrów, wkrótce zniknęło. Strażnicy uznali, że po prostu wpadło do wody.

Niedawno okazało się jednak, że kamera odnalazła się ok. 110 kilometrów dalej. Po obejrzeniu nagrania udało się zidentyfikować winowajcę. □

Auta sterowane na pilota

Szwedzki nadzór transportu, władze miasta Goeteborg i koncern Volvo zawarły porozumienie, z którego wynika, że na ulicach miasta w 2017 roku pojawią się samochody sterowane na pilota. Takich aut ma być 100.

Projekt nazywa się „Drive Me”. Jak twierdzą jego twórcy, auta mają być wyposażone w kamery, nawigację GPS i specjalne czujniki. To wszystko ma

być w stanie zastąpić kierowcę. Sam autopilot ma działać z kolei podobnie jak w przypadku samolotów — okresowo i nie zastąpi całkowicie człowieka.

Autopilot umożliwi kierowcom korzystanie z telefonów komórkowych czy tabletów w trakcie jazdy bez uszczerbku dla bezpieczeństwa. Wprowadzenie takiego systemu ma zmniejszyć ryzyko wypadków. □

10-latek ma płacić, bo... nie mieszka z żoną

10-latek z Ligurii we Włoszech otrzymał z urzędu skarbowego wezwanie do zapłacenia podatku od nieruchomości w wysokości kilkuset euro. Największe zdumienie wywołało uzasadnienie, uznano, że nieletni podatnik, choć ma żonę, nie mieszka z nią pod jednym dachem.

Zapłacenia gminnego podatku od nieruchomości zażądał urząd miasta Sestri Levante tłumacząc to w wezwaniu sytuacją życiową ucznia szkoły podstawowej. Ustalono bowiem, że jest żonaty, lecz mimo to mieszka sam, pod innym adresem. To zaś oznacza, że musi zapłacić podatek od tego mieszkania, którego jest właścicielem.

Podatku od nieruchomości nie płaci się tylko od pierwszego domu, jaki się nabyło.

O jednym z najdziwniejszych żądań ze strony urzędu skarbowego we Włoszech, gdzie spektakularne pomyłki zdarzają się bardzo często, poinformował ojciec chłopca. Mężczyzna domyśla się, że błąd ten wynika z tego, że on i jego żona mają różne adresy zameldowania.

Ojciec 10-latka żartobliwie skomentował całą tę sytuację: „Mój syn był żonaty z koleżanką z ławki, ale już nie są razem”.

W związku z rozgłosem, jaki nadano sprawie w mediach, burmistrz miasta oficjalnie przeprosił za błąd. Wyjaśniła, że ojca pomyłono z synem. □

Drony będą dostarczać zakupy

Internetowy gigant Amazon testuje system automatycznych dostaw towarów do swoich klientów przy pomocy dronów, czyli małych bezzałogowych helikopterów.

Mogą one przenosić paczki o wadze do 2,3 kg i dostarczać je w ciągu 30 minut. Taki system dostaw może wejść w życie w ciągu pięciu lat. □

Inf. agencyjne

KANDYDACI DO TYTUŁU „POLAK ROKU 2013”

Ks. Józef Aszkiełowicz, proboszcz
parafii mejszagolskiej

Renata Brasel, kierownik artystyczny
polskiego zespołu pieśni i tańca „Wilnia”

Ryszard Jankowski, prezes koła ZPL
w Wędrzagoles (rejon kowieński)

Kazimierz Karpicz,
dyrektor Szkoły Średniej w Jaszunach

Zbigniew Lewicki, skrzypek Państwowej
Orkiestry Symfonicznej pod kierunkiem
G. Rinkevičiusa

Artur Ludkowski, dyrektor Domu Kultury
Polskiej w Wilnie

Edyta Maksymowicz, dziennikarka
„Wilnoteki”

Jarosław Niewierowicz,
minister energetyki Litwy

Maria Rekšć, mer rejonu wileńskiego

Edyta Tamošiūnaitė, wiceminister
oświaty Litwy

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” - „Polak Roku 2013”

Zgłaszany kandydat -----
Imię, nazwisko -----
adres -----
telefon zgłaszającego -----

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynių g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2013”. Kuponów można również rzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

**Roczna prenumerata
krajowa trwa do
22 grudnia br.**

Wydanie codzienne (indeks 0044)
1 mies. – 21 Lt; 3 mies. – 63 Lt;
6 mies. – 126 Lt; 12 mies. – 252 Lt

Wydanie magazynowe (indeks 0172)
1 mies. – 7 Lt; 3 mies. – 21 Lt;
6 mies. – 42 Lt; 12 mies. – 84 Lt

**Dla inwalidów I i II grupy, emerytów
(indeks 0227)**
1 mies. – 18 Lt; 3 mies. – 54 Lt;
6 mies. – 108 Lt; 12 mies. – 216 Lt

UWAGA! wskazana cena – prenumerata w redakcji.
W urzędzie pocztowym cena jest o 2 proc. wyższa.

E-prenumerata PDF format, wydanie codzienne
10 Lt (1 mies.), 50 Lt (6 mies.), 90 Lt (12 mies.)

Roczna prenumerata dla czytelników w Polsce
Wydanie codzienne
60 PLN (1 mies.), 720 PLN (12 mies.)
Wydanie magazynowe
20 PLN (1 mies.), 240 PLN (12 mies.)
E-prenumerata PDF format, wydanie codzienne
12 PLN (1 mies.), 60 PLN (6 mies.),
110 PLN (12 mies.)

Przelew za prenumeratę można dokonać na konto:
VŠĮ „Kurier Wilenski”, [monės kodas: 300073186,
A/s Lt337300010087917061, AB „Swedbank”
O dokonaniu przelewu prosimy zawiadomić redakcję
pocztą el.: kolport@kurierwilenski.lt

O informację zwracać się do redakcji
tel. 370 5 212 30 40,
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
pocztą el.: kolport@kurierwilenski.lt

Dworzec kolejowy A-12, 16, 19

ul. Dąbki

ul. Lipkainio

ul. Birbynių

ul. Dunojaus

Kurier Wileński

KURIER WILEŃSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

*Przy zamówieniu dwóch drobnych
ogłoszeń trzecie gratis*

Vilnius, Birbynių 4A, 2 piętro, 10 gabinet
tel./faks. +370 5 212 30 40,
e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)